

In het belang van het kind?

Een onderzoek naar de wijzigingen van de kindbeschermingsmaatregelen in Boek 1 BW

Bijlagen

Auteur: Daphne de Kreij

Breda, 26 mei 2014

Opleiding: HBO-Rechten | Onderwijsinstelling: Juridische Hogeschool Avans-Fontys | Locatie: Tilburg

Inhoudsopgave

Bijlage A	Bedreigende situaties	3
Bijlage B	Voorstellen Werkgroep Wetgeving	4
Bijlage C	Interview mevr. M. van Winkel	5
Bijlage D	Interview dhr. prof. mr. P. Vlaardingerbroek	7
Bijlage E	Interview mevr. mr. L. Scheij	14
Bijlage F	Interview mevr. mr. H. Jansen-Hagedoorn	20
Bijlage G	Interview familierechtadvocaat (anoniem)	25
Bijlage H	Interview mevr. mr. M. Heesmans	32
Bijlage I	Interview mevr. mr. M. Leimena	38
Bijlage J	Samenvatting interviews	41

Bijlage A – Bedreigende situaties

De meest voorkomende problemen die onder de juridische grond van de ondertoezichtstelling kunnen vallen zijn:

- A. Oudergebonden factoren:
 - 1. Verwaarlozing, slechte verzorging
 - 2. Kindermishandeling
 - 3. Seksuele kindermishandeling binnen het gezin (incest)
 - 4. Seksueel misbruik van kinderen door derden
 - 5. Psychiatrische problemen van ouders
 - 6. Verslavingsproblemen van ouders/drugsbaby's
- B. Kindgebonden factoren
 - 7. Psychiatrische problemen
 - 8. Ongeoorloofd schoolverzuim (spijbelen)
 - 9. Weglopen van minderjarigen
 - 10. Nacontacten vroeghulp/strafenquête (jeugdstrafzaken)
- C. Combinatie oudergebonden en kindgebonden factoren.
 - 11. Opvoedingsmoeilijkheden en gedragsproblemen

Bijlage B – Voorstellen Werkgroep Wetgeving

De belangrijkste voorstellen van de Werkgroep Wetgeving in het advies 'Kinderen Eerst' zijn:

1. de huidige drie kinderbeschermingsmaatregelen (ondertoezichtstelling, ontheffing en ontzetting) vervangen door twee maatregelen: een gezagsbeperkende maatregel (ondertoezichtstelling) en een gezagsbeëindigende maatregel (samenvoeging ontheffing en ontzetting).
De Werkgroep adviseert om de gezagsbeperkende en de gezagsbeëindigende kinderbeschermingsmaatregel beter op elkaar te laten aansluiten. De Werkgroep hecht daarbij een groot belang aan het recht van de minderjarige op stabiliteit en continuïteit in de opvoeding. Daarnaast is in het advies de wens meegenomen om de toepassing van de ondertoezichtstelling te verruimen door een ruime formulering van de gronden.
2. dezelfde grond voor de ondertoezichtstelling te hanteren als grond voor de voorlopige ondertoezichtstelling.
3. dat voor iedere uithuisplaatsing een machtiging van de kinderrechter is vereist.
4. dat voor de gezagsbeëindiging niet langer instemming van de ouder(s) is vereist.
5. dat in de wet de gronden worden geformuleerd voor herstel van de ouder in het gezag.
6. het invoeren van een geschillenregeling voor meningsverschillen over de uitvoering van de ondertoezichtstelling
7. versterking van de rechtspositie van de pleegouders door het blokkaderecht te verruimen waardoor het ook kan worden ingeroepen in situaties waarbij sprake is van plaatsing in het kader van een ondertoezichtstelling.

Bijlage C – Interview mevr. M. van Winkel

Interview

Geïnterviewde: mevr. M. van Winkel

Functie: mevrouw Van Winkel is orthopedagoog en GZ-psycholoog werkzaam bij TriviumLindenhof en in een eigen praktijk in JeugdPraktijkCapelle met een functie als behandelcoördinator in een instelling voor intensieve ambulante gezinsbegeleiding. Ze begeleidt gezinnen, ouders en pubers die via Bureau Jeugdzorg worden aangemeld.

Datum: 11 april 2014

1. In hoeverre wordt er volgens u op basis van de huidige wetgeving als eerste voor het kind gekozen?

Volgens mevrouw Van Winkel wordt er in sommige gevallen te veel naar de ouders geluisterd. In het algemeen bestaat de visie dat kinderen recht hebben op contact met de ouders en dat recht weegt volgens mevrouw Van Winkel in de huidige praktijk erg zwaar. In sommige situaties moet dat volgens mevrouw Van Winkel misschien meer losgelaten worden.

Zij noemt hierbij een voorbeeld van een meisje van 16 jaar dat bij haar moeder en stiefvader woont. De gezinsvoogd vindt dat het kind ook contact met haar vader moet opbouwen, omdat dat een tijd verbroken is geweest. De vader legt de zaak uiteindelijk voor aan de rechter. Het meisje van 16 wil geen contact, omdat het inmiddels rustig is in haar leven en ze druk bezig is met haar examenjaar. Vader heeft haar al zo vaak teleurgesteld en dat kan ze er niet bij hebben, misschien later maar nu niet. De enige reden dat er nog een ondertoezichtstelling is, is dat zij geen contact heeft met haar vader. Dat wil zij helemaal niet. Het gaat goed met haar moeder, want dat heeft de gezinsbegeleider geconstateerd.

In zo'n situatie is er volgens mevrouw Van Winkel te weinig oog voor het kind.

2. Er wordt gezegd dat het (opvoedings)recht van de ouders vaak voorop wordt gesteld. Hoe denk jij daarover?

Het recht op contact wordt volgens mevrouw Van Winkel vaak als heilig gezien. In sommige situaties, waar het bijvoorbeeld gaat om een verslaafde vader, vraagt mevrouw Van Winkel zich af of dit recht niet te veel voorop wordt gesteld in vergelijking met het belang van het kind.

Mevrouw Van Winkel noemt een voorbeeld van een jongetje van nog geen 2 jaar oud. Het jongetje woont bij de moeder, omdat de vader zwaar verslaafd is en in een kliniek verblijft. Bureau Jeugdzorg wil toch dat de vader zijn zoontje ziet om een band op te bouwen, terwijl dat volgens mevrouw Van Winkel niet in het belang van het kind is.

3. Wat vindt u van de keuze tussen de OTS of ontheffing van het gezag bij langdurige uithuisplaatsingen (met name pleeggezinplaatsingen)?

Volgens mevrouw Van Winkel is het perspectief bij langdurige uithuisplaatsingen heel lang onduidelijk. De visie is dat het kind teruggeplaatst moet worden. Dat maakt soms dat ze in een crisisgroep worden geplaatst en het na een paar weken weer thuis mogen proberen, maar toch weer teruggeplaatst worden omdat het thuis niet goed gaat. Mevrouw Van Winkel vindt het schrijnend dat de kinderen soms weer terug naar huis gaan, terwijl duidelijk is dat het niet goed gaat thuis.

Een wijziging waarbij het perspectief sneller duidelijk is en niet steeds opnieuw

geprobeerd wordt, is volgens mevrouw Van Winkel erg positief.

- 4. In situaties waarin het reeds bij de aanvang van het kinderschermingstraject duidelijk is dat de ouder niet in staat zal zijn de opvoedingsverantwoordelijkheid binnen een voor de minderjarige aanvaardbare termijn op zich te nemen, kan op basis van het wetsvoorstel direct de gezagsbeëindigende maatregel worden getroffen. Het gaat daarbij volgens de Memorie van Toelichting bijvoorbeeld om situaties waarin de ouders al jarenlang verslaafd zijn aan harddrugs en er weinig of geen aanwijzingen tot verbetering zijn. Wat vindt u van deze wijziging?**

Volgens mevrouw Van Winkel kan dit meer rust geven voor de betrokken kinderen.

De ouders kunnen ook altijd nog in het gezag hersteld worden, dus dan kan het eventueel later nog komen. Mevrouw Van Winkel ziet soms schrijnende situaties waarbij ouders te veel de kans krijgen en dat niet in het belang van het kind is.

Volgens mevrouw Van Winkel is het in de huidige praktijk heilig dat kinderen door hun biologische ouders worden opgevoed en met beide ouders een band hebben. Het in stand houden van die band gaat soms ten koste van het kind. Het is daarom volgens mevrouw Van Winkel goed om in het belang van het kind in sommige situaties eerder in te kunnen grijpen.

- 5. Wat vindt u van de nieuwe grond voor de ondertoezichtstelling en gezagsbeëindigende maatregel gelet op de pedagogische aspecten?**

Mevrouw Van Winkel is van mening dat de nieuwe grond pedagogisch dient te worden geïnterpreteerd. Volgens haar zijn deskundigen nodig om deze grond te beoordelen. Binnen de organisatie van mevrouw Van Winkel is afgesproken dat advocaten niet rechtstreeks in contact kunnen treden met de pedagoog die betrokken is bij de uitvoering van de ondertoezichtstelling. Zij geven in die zin geen informatie. Dat maakt het moeilijker voor de advocaat die informatie wil verkrijgen via de pedagoog.

Bijlage D – Interview dhr. prof. mr. P. Vlaardingerbroek

Interview

Geïnterviewde: dhr. prof. mr. P. Vlaardingerbroek
Functie: prof. mr. P. Vlaardingerbroek is hoogleraar aan de Universiteit van Tilburg, raadsheer-plaatsvervanger binnen het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch en rechter-plaatsvervanger bij de rechtbank Rotterdam.
Datum: 19 maart 2014

Algemeen

1. Vindt u een herziening van de kindbeschermingsmaatregelen noodzakelijk?

Prof. mr. P. Vlaardingerbroek vindt een herziening van de kindbeschermingsmaatregelen niet noodzakelijk. Hij denkt dat de huidige regeling met een eenvoudige aanpassing verbeterd zou kunnen worden. Hij is van mening dat de wijzigingen die nu optreden te grootschalig zijn. Met name van de wijzigingen rond de gezagsbeëindiging vraagt hij zich af of deze noodzakelijk zijn.

2. In hoeverre wordt er volgens u op basis van de huidige wetgeving als eerste voor het kind gekozen?

Volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek kan gezegd worden dat uit de rechtspraak van de kinderrechters in de huidige praktijk duidelijk naar voren komt dat als eerste voor het kind wordt gekozen. Men durft in te grijpen ook al zijn ouders van mening dat het hun belangen raakt.

Je moet volgens hem niet ingrijpen als er niks aan de hand is, maar je moet wel in kunnen grijpen als het echt nodig is. Het is dus een voortdurend zoeken naar evenwicht wat de rechter uiteindelijk moet doen als de Raad voor de Kinderbescherming een verzoek indient. Vragen als 'Is deze ingreep noodzakelijk? Kan het langs een andere weg? Kan het langs vrijwillige weg?' Dat is een toetsing die de kinderrechter volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek in concreto maakt om alle rechten en belangen af te wegen.

3. Zowel in literatuur als in jurisprudentie is meermalen gewezen op de problematiek rondom de keuze tussen een OTS of ontheffing bij langdurige uithuisplaatsingen (en dan met name pleeggezinplaatsingen). Hoe denkt u hierover?

Prof. mr. P. Vlaardingerbroek denkt dat de manier waarop het nu gaat goed is. Dat wil zeggen dat de rechter na ongeveer twee jaar kan overwegen om tot ontheffing over te gaan, maar hij kan er ook voor kiezen om de ondertoezichtstelling te laten doorlopen. Volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek is dat een goede manier, want dat vraagt van de rechter een hele duidelijke motivering. In het wetsvoorstel wordt de redenering in feite omgedraaid. Het uitgangspunt wordt: na een aantal jaren eindigt de ondertoezichtstelling, tenzij.. Dat betekent volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek dat je van de langlopende ondertoezichtstellingen afraakt maar dat betekent volgens hem wel een inbreuk in het recht van de ouders, terwijl de ouders misschien wel bereid zijn om vrijwillig door te gaan in het gedwongen kader met een ondertoezichtstelling. In dat opzicht is dit uitgangspunt volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek niet juist. Prof. mr. P. Vlaardingerbroek ziet in het huidige systeem geen probleem.

3.1. Dus hoe vindt u dat de maatregel ondertoezichtstelling op basis van de huidige regeling aansluit op de ontheffing als gezagsbeëindigende maatregel?

Prof. mr. P. Vlaardingerbroek vindt dat de ondertoezichtstelling in de huidige wetgeving goed aansluit op de ontheffing. Er is volgens hem een duidelijk toets moment waarbij de vraag wordt gesteld of er een zwaardere maatregel moet komen. Prof. mr. P. Vlaardingerbroek is van mening dat steeds een goede afweging wordt gemaakt of er een reden is om te komen tot ontheffing of ontzetting. Als je betrokken ouders hebt die verstandelijk beperkt zijn, dan is het nu mogelijk om het gezag te behouden om voortdurend inspraak te hebben als ouder, terwijl het kind wel op een veilige plek zit. Dat is volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek goed.

Ondertoezichtstelling

- 4. Om te voorkomen dat de OTS steeds wordt verlengd, wordt in het nieuwe artikel van de OTS de grond opgenomen dat ‘de verwachting gerechtvaardigd is dat de ouders of de ouder die het gezag uitoefenen binnen een gelet op de persoon en de ontwikkeling van de minderjarige aanvaardbaar te achten termijn, de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding in staat zijn te dragen’. Wat vindt u van dit criterium wanneer het gaat om de keuze tussen verlenging van de OTS of het overgaan tot een verderstrekkende maatregel?**

In de huidige bepaling van artikel 1:254 BW zit volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek eigenlijk geen schuldvraag. In de nieuwe bepaling wel namelijk ‘de ouders die onvoldoende..’ Dit kan volgens hem een negatieve connotatie voor ouders hebben. Prof. mr. P. Vlaardingerbroek vindt dat we met de huidige grond prima overweg kunnen.

Niet gedefinieerd is in de nieuwe grond wat de aanvaardbaar te achten termijn is. Dat is in feite overgelaten aan de Raad voor de Kinderbescherming die vraagt om een ondertoezichtstelling en uiteindelijk aan de kinderrechter die het moet beoordelen. Maar is dat 2 jaar of 5 jaar? Dat betekent volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek dat als deze grond zo streng wordt toegepast, dat veel meer ouders te maken krijgen met een gezagsbeëindiging. Dan wordt volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek gezegd: de ouders zijn nu niet bereid en dat zal in de komende twee jaar (bijvoorbeeld) ook niet veranderen, bovendien is de zorg lang en noodzakelijk dus ten minste enkele jaren uithuisplaatsing en dan gaan we over tot beëindiging. Hij vraagt zich af wat het voordeel hiervan is.

Daarnaast denkt prof. mr. P. Vlaardingerbroek dat deze wijziging mogelijk een verzwakking is voor de positie van de ouders.

4.1. Vindt u dat met deze nieuwe grond de OTS en de gezagsbeëindigende maatregel beter op elkaar aansluiten?

Prof. mr. P. Vlaardingerbroek vindt dat met deze wijzigingen de ondertoezichtstelling en de gezagsbeëindigende maatregel wel beter op elkaar aansluiten. Maar het betekent dat als ouders niet willen, dat je dan al heel snel bij de gezagsbeëindiging zit. Het is een beperkte maatregel die wordt beoogd waarin Bureau Jeugdzorg heel snel zal moeten werken en heel snel zal moeten constateren dat de ouders onvoldoende bereid zijn en dan ga je al over naar gezagsbeëindiging. Dat vindt prof. mr. P. Vlaardingerbroek een risico. Dit kan volgens hem betekenen dat te snel te zwaar wordt ingegrepen. Het is in sommige gevallen juist beter om de ondertoezichtstelling een aantal keren te verlengen.

4.2. Vindt u dat met deze wijziging het belang van het kind meer centraal komt te staan?

Volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek staat in de nieuwe grond eigenlijk dat als een kind het niet goed heeft in een thuissituatie en de ouders onvoldoende willen, en dat willen kan niet binnen een aanvaardbaar te achten termijn worden omgezet in een positieve houding en positieve zorg dat je dan naar de beëindiging van het gezag gaat. Dat is volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek in zekere zin in het voordeel van het kind, want dat betekent dat het kind niet meer in die thuissituatie zit waar het niet goed ging. Maar dit betekent ook dat het kind bijvoorbeeld naar een pleeggezin gaat, terwijl het kind er ook belang bij heeft om door zijn/haar eigen ouders te worden opgevoed (waar mogelijk).

Hij vraagt zich daarom af of het kind hierdoor meer voorop komt te staan. Want als het gaat om betrokken ouders die heel graag op de hoogte willen blijven van hun kind en ook bereid zijn om eens per jaar voor de kinderrechter te verschijnen om te zeggen of ze het er mee eens zijn, vindt hij dat heel belangrijk en meer in het belang van het kind.

4.3. En welke veranderingen denkt u dat deze nieuwe grond in de praktijk met zich meebrengt?

Volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek gaan ouders door deze wijziging het gevecht aan bij de kinderrechter om een ondertoezichtstelling tegen te gaan. Dat gevecht gaat verheugen, want het risico is dat als je als ouder onvoldoende meewerkt of als blijkt dat het kind onvoldoende vooruitgang laat zien binnen die aanvaardbaar te achten termijn, dat je dan je kind in zekere zin kwijtraakt. En dat is iets wat heel ver gaat, en misschien wel te ver volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek. Hij denkt dan ook dat er meer gezagsbeëindigingen komen.

5. De rechter dient straks de concrete bedreiging in de ontwikkeling van de minderjarige en de daarop afgestemde duur waarvoor de ondertoezichtstelling zal gelden, in zijn beschikking te vermelden.

Welk(e) verandering(en) denkt u dat deze wijziging met zich meebrengt?

Volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek vermeldt de kinderrechter in de huidige praktijk bijna altijd de concrete bedreigingen in zijn beschikking. In sommige gevallen wordt dit misschien nog wel te vaag gedaan, maar de rechter concretiseert het vaak al op basis van het raadsrapport en wat er op zitting wordt verteld om duidelijk te maken wat de gronden van de ondertoezichtstelling zijn. De afgestemde duur is eigenlijk één jaar en dat is geen maatwerk.

Volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek zal het dus niet veel voor de praktijk veranderen, maar is het meer een formaliteit dat het in de wet wordt opgenomen.

Voor de advocaat kan dit betekenen dat hij/zij hoogstwaarschijnlijk een zo kort mogelijke duur zal vragen. In dit geval zal de advocaat dus motiveren waarom hij/zij vindt dat een kortere duur dan een jaar beter op de concrete bedreiging is afgestemd.

Gezagsbeëindiging

6. De ontheffing en ontzetting van het gezag worden vervangen door één gezagsbeëindigende maatregel. In uw artikel 'Kinderen eerst, Ouders laatst?' bent u minder enthousiast over deze wijziging. Kunt u nader toelichten wat u van deze wijziging vindt?

Het onderscheid tussen ontheffing en ontzetting is volgens prof. mr. P.

Vlaardingerbroek een belangrijk onderscheid voor de ouders. Het is volgens hem beter naar ouders te verkopen dat ze het wel willen maar het niet kunnen, dan op een hoop geschaard worden met alle ouders die niet deugen. Dat begrijpt hij niet.

Prof. mr. P. Vlaardingerbroek verwacht dan ook dat meer ouders die met een beëindigingsverzoek geconfronteerd worden daar erg boos om zullen zijn. Puur het

verloop van een tijd kan volgens hem absoluut niet de reden zijn om tot beëindiging over te gaan. Ouders zullen zeggen dat ze nog steeds bereid zijn om mee te werken in het gedwongen kader.

Daarnaast kennen de ontheffing en ontzetting twee verschillende gronden. De ontzetting ziet prof. mr. P. Vlaardingerbroek als de meest heftige maatregel die er is en de ontheffing is eigenlijk een lichtere maatregel waartoe wordt overgegaan als kinderen al te lang in een inrichting of pleeggezin zitten en een terugkeer naar huis niet mogelijk is. Een ouder wordt volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek uit het gezag ontheven als sprake is van verzachtende omstandigheden en de ouders onmachtig maar niet onwillig zijn. Bij ontzetting gaat het echt om de ernstige situaties waarbij de ouders hun kind misbruiken en mishandelen. Door deze maatregelen te vervangen door één gezagsbeëindigende maatregel, zullen ouders volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek het gevoel krijgen dat gezagsbeëindiging straks gelijk staat aan ontzetting.

Dus volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek was het onderscheid tussen ontheffing en ontzetting juist goed en zal het geen positief effect hebben dat de maatregelen worden samengevoegd.

- 7. Op basis van de nieuwe gezagsbeëindigende maatregel is niet langer de toestemming van de ouders vereist voor het beëindigen van het gezag. Het gezag kan dus tegen de wil van de ouder worden beëindigd. Er hoeft dan geen OTS meer aan de gezagsbeëindiging vooraf te gaan. Wat vindt u van deze wijziging?**

Deze wijziging betekent volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek dat het aantal inbreuken op het gezag van de ouders groter zal worden. En dat instellingen die denken 'dat vindt ik een lastige cliënt', al snel over zullen gaan tot een beëindigingsverzoek. Dus er komen volgens hem meer procedures waarin dit soort verzoeken worden gedaan. De vraag is of dat altijd terecht is.

- 8. In situaties waarin het reeds bij de aanvang van het kinderbeschermingstraject duidelijk is dat de ouder niet in staat zal zijn de opvoedingsverantwoordelijkheid binnen een voor de minderjarige aanvaardbare termijn op zich te nemen, kan direct de gezagsbeëindigende maatregel worden getroffen. Het gaat daarbij volgens de Memorie van Toelichting bijvoorbeeld om situaties waarin de ouders al jarenlang verslaafd zijn aan harddrugs en er weinig of geen aanwijzingen tot verbetering zijn.**

- 8.1. Wat zijn volgens u de voor- en/of nadelen van deze wijziging van de verderstrekkende maatregel?**

Volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek heeft dit als nadelig effect dat ouders bang zullen worden om de Raad voor de Kinderbescherming binnen te laten als ouders weten dat gezagsbeëindiging het directe gevolg kan zijn van een inbreuk in het gezinsleven door de Raad. Stel dat de Raad vindt dat je niet voldoende bereid bent om hulp te aanvaarden of dat de Raad ziet dat het niet binnen een aanvaardbaar te achten termijn lukt, dan weet je dat je een beëindigingsverzoek krijgt terwijl dat een vergaande maatregel is.

Prof. mr. P. Vlaardingerbroek denkt dat advocaten daar meer mee geconfronteerd zullen worden en dat ze namens hun cliënten verweer zullen moeten voeren over wat de ouders willen.

- 8.2. In welk opzicht wordt in deze wijziging het belang van het kind centraal gesteld?**

Het kan voor kinderen goed zijn om weggehaald te worden uit de thuissituatie.

Maar de vraag is of het in het belang van het kind is om in een vroeg(er) stadium

het gezag te beëindigen. Prof. mr. P. Vlaardingerbroek denkt van niet.

8.3. Wat zal deze nieuwe regeling voor de praktijk betekenen? Wat zal er voor de praktijk veranderen?

Prof. mr. P. Vlaardingerbroek herhaalt dat deze wijziging volgens hem zal leiden tot veel meer gezagsbeëindigingen. Dit zal volgens hem betekenen dat ouders heel erg dwars gaan liggen, omdat je moet zeggen dat ze het gezag op termijn niet meer kunnen uitoefenen als de zorg onvoldoende is en onvoldoende wordt geaccepteerd. Ouders zullen zeggen dat ze contact hebben gezocht met de instelling en dat de instelling ook wil helpen. Ouders zullen vinden dat zij hun best doen en voor hen zal het moeilijk te bevatten zijn waarom het gezag zo snel kan worden beëindigd. Zij zullen uiteindelijk, ondanks hun inspanningen, te horen krijgen dat ze de zorg onvoldoende accepteren en dat binnen aanvaardbare termijn de verantwoordelijkheid voor die zorg niet bij die ouders kan blijven. Prof. mr. P. Vlaardingerbroek kan zich voorstellen dat ouders juist vrijwillige hulp willen. Die mogelijkheid valt hiermee in zekere zin weg.

8.4. Hoe is dit criterium volgens u te beoordelen door de advocaat? Advocaten zijn hiervoor volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek afhankelijk van deskundigen en ook uiteraard jurisprudentie. De Raad heeft een pedagoog in dienst dus die kijkt mee naar het verzoek. Advocaten zullen dus moeten kijken naar het raadsrapport.

Uiteindelijk zal in vaste jurisprudentie beslist worden wat aanvaardbaar is, dan heb je meer houvast. Maar het is een heel rekkelijk criterium. Volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek kan dit betekenen dat 2 jaar te lang is of juist te kort. Dus dat is moeilijk te beoordelen, omdat het per geval verschillend is.

Advocaten zullen daarom hun vinger erop moeten leggen dat de ouders hulp willen aanvaarden, de instelling dat ook ziet zitten (dat moet je als advocaten checken), zodat het buiten een juridisch kader kan en niet zomaar tot gezagsbeëindiging kan worden overgegaan.

Uithuisplaatsing

9. In een nieuw artikel 1:265a BW wordt opgenomen dat een uithuisplaatsing alleen nog mogelijk is met een machtiging van de kinderrechter. Vrijwillige uithuisplaatsing is dus niet meer mogelijk. Volgens de Memorie van Toelichting wordt hiermee voorkomen dat bij plaatsing van de minderjarige zonder machtiging de ouder bevoegd is de uithuisplaatsing voortijdig af te breken.

9.1. Vindt u deze wijziging in het belang van het kind noodzakelijk?

Prof. mr. P. Vlaardingerbroek vindt deze wijziging niet noodzakelijk. Als de gezinsvoogd akkoord gaat met de uithuisplaatsing is er volgens hem niks aan de hand. Prof. mr. P. Vlaardingerbroek ziet het meer als een juridisering en dat vindt hij onnodig. De gezinsvoogd kan wel zeggen dat hij/zij het oneens is met wat de ouders willen, omdat hij/zij vindt dat het kind naar een andere plek moet dan dat de ouders in gedachten hadden. Dan is het volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek terecht om een machtiging te vragen en daarover een rechter te laten oordelen. Prof. mr. P. Vlaardingerbroek begrijpt echter niet waarom een stem van de rechter nodig is wanneer akkoord wordt gegaan met de uithuisplaatsing. Hier geldt volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek dat het ultimatum-remedium karakter van de ondertoezichtstelling is dat je moet ingrijpen waar nodig. Als het niet nodig is moet je het niet doen.

Prof. mr. P. Vlaardingerbroek denkt ook dat dit niet in het belang van het kind is. De Memorie van Toelichting zegt dat hiermee voorkomen wordt dat de kinderen zomaar teruggeplaatst worden, maar dat kan volgens hem ook met een

schriftelijke aanwijzing. Je kan als gezinsvoogd zeggen dat je akkoord bent met de uithuisplaatsing (vrijwillig), maar dat het kind wel moet blijven zitten zolang daar overeenstemming over bestaat. En als de ouders het kind willen terugplaatsen zullen ze daar gezamenlijk toestemming voor moeten geven. Bij een schriftelijke aanwijzing hoeft er geen rechter aan te pas te komen.

9.2. Welk(e) effect(en) denkt u dat deze wijziging heeft?

Dit zal volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek betekenen dat steeds een juridische procedure nodig is waarbij Bureau Jeugdzorg zich tot de rechter moet wenden voor een verzoek tot uithuisplaatsing en dat de ouders het recht hebben om een advocaat in te schakelen. Dus dat zal meer advocaatkosten en meer zaken met zich meebrengen.

Dit vindt prof. mr. P. Vlaardingerbroek in die zin dus geen positieve wijziging, want dat betekent volgens hem dat je zaken onnodig gaat juridiseren.

Pleegouders

- 10. Met de nieuwe wet wordt beoogd de rechtspositie van pleegouders te versterken. Ingevolge een nieuw artikel 1:265i BW vindt er altijd een rechterlijke toetsing plaats indien de stichting de verblijfplaats van de minderjarige die ten minste een jaar door een ander dan de ouder is opgevoed en verzorgd als behorende tot zijn gezin, wil wijzigen.**

10.1. Wat vindt u van deze wijziging?

Prof. mr. P. Vlaardingerbroek is het eens met deze wijziging waarbij de rechtspositie van pleegouders wordt versterkt. Als een kind in een pleeggezin zit moet je volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek redelijk met die pleegouders omgaan, want het zijn vaak niet de makkelijkste kinderen die ze in huis nemen. Dus je moet pleegouders waarderen en dat betekent dat zomaar terugplaatsen bij de ouders niet moet kunnen.

Prof. mr. P. Vlaardingerbroek vindt het dus een goede wijziging. Volgens hem is het goed dat er altijd een rechterlijke toetsing is wanneer Bureau Jeugdzorg het kind wil weghalen, terwijl de minderjarige al een jaar in het pleeggezin verblijft.

10.2. Heeft versterking van de rechtspositie van pleegouders volgens u een positief effect in het belang van de minderjarige?

Het is volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek in zekere zin wel in het belang van het kind, maar hij ziet het meer alleen als versterking van de rechtspositie van pleegouders.

Conclusie

- 11. Het doel van het wetsvoorstel is een betere bescherming van het kind tegen ouders die er onvoldoende in slagen om het recht op een gezonde en evenwichtige ontwikkeling en groei naar zelfstandigheid van hun kind te realiseren.**

Denkt u dat, op basis van de wijzigingen, dit doel wordt bereikt?

Volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek wordt dit doel met deze wijzigingen waarschijnlijk niet bereikt. Maar pas als de wet in werking is getreden zullen we ervaren of dit leidt tot minder ondertoezichtstellingen en meer gezagsbeëindigingen en betere vormen van kinderscherming. Prof. mr. P. Vlaardingerbroek kan daar verder nog niks over zeggen. Hij denkt wel dat andere bepalingen in de wet aangepakt zouden moeten worden, bijvoorbeeld de mogelijkheid dat als er strijd is tussen ouders en gezinsvoogd om dat aan de rechter voor te leggen. Of tussen ouders en de instelling. Daar ziet hij meer in dan deze wijzigingen.

12. Denkt u dat er op basis van de voorstellen een beter pakket jeugdbeschermingsmaatregelen komt?

Prof. mr. P. Vlaardingerbroek stelt voorop dat hij de ingrijpende wijzigingen onnodig vindt. Hij is van mening dat deze ingrijpende wijziging te ver gaat. Een heleboel veranderingen die in het wetsvoorstel staan, zouden volgens prof. mr. P. Vlaardingerbroek ook aangepakt kunnen worden via nieuwe methodieken en aanpassingen van richtlijnen voor Bureaus Jeugdzorg.

Bijlage E – Interview mevr. mr. L. Scheij

Interview

Geïnterviewde: mevr. mr. L. Scheij

Functie: kinderrechter en teamvoorzitter jeugdrecht | Rechtbank Breda

Datum: 4 april 2014

Algemeen

1. Vindt u een herziening van de kinderbeschermingsmaatregelen noodzakelijk?

Het denken over wanneer je als overheid ingrijpt verandert in de loop der jaren, dus het is volgens mevrouw mr. L. Scheij goed om daar de wetgeving op aan te passen. Zij denkt dat dit een van de redenen is voor de wetswijziging.

Mevrouw mr. L. Scheij is van mening dat er geen groot probleem is bij de uitvoering van de huidige wettelijke gronden van de kinderbeschermingsmaatregelen. Zij vindt het moeilijk te zeggen of ze het eens is met de nieuwe wetgeving, omdat de wet nog niet in werking is getreden en er dus nog geen praktijkervaring is opgedaan. De samenvoeging van de ontheffing en ontzetting is volgens haar wel goed. Bij de nieuwe geschillenregeling en het blokkaderecht vraagt mevrouw mr. L. Scheij zichzelf af of dit niet te veel de uitvoering bij de kinderrechter legt.

2. Zowel in literatuur als in jurisprudentie is meermalen gewezen op de problematiek rondom de keuze tussen een OTS of ontheffing bij langdurige uithuisplaatsingen (en dan met name pleeggezinplaatsingen). Hoe denkt u hierover?

De grond van de ontheffing is volgens mevrouw mr. L. Scheij in de huidige wetgeving heel onduidelijk. De ouder kan in de huidige praktijk pas uit zijn gezag worden ontheven indien de minderjarige anderhalf jaar uit huis is geplaatst. Zo wordt de grond gelezen en uitgevoerd. In die zin is de grond aangepast en is het volgens mevrouw mr. L. Scheij goed. Zeker wanneer het gaat om zeer jonge kinderen is het volgens mevrouw mr. L. Scheij heel erg belangrijk dat binnen een korte tijd duidelijk is wat er moet gebeuren. Dan moeten er soms wel hele zware beslissingen worden genomen.

Zeker in de lijn van F. Juffer, waarbij het gaat om de hechting bij jonge kinderen, kan mevrouw mr. L. Scheij zich voorstellen dat eerder ingegrepen moet kunnen worden.

Waar de rechters in de huidige praktijk vooral tegenaan lopen is dat het hof vaak een andere insteek hanteert dan de rechtbank. Dat zit dan niet in het gedwongen kader van de ondertoezichtstelling maar in het tweede deel van de ontheffing dus met name bij het onmachtcriterium. Wanneer de rechter een ontheffing uitspreekt, zegt het hof vaak dat het niet uitgesloten is dat de ouder in staat is om later nog voor het kind te zorgen. Met name bij de onmacht zit in de huidige praktijk dus onduidelijkheid volgens mevrouw mr. L. Scheij.

Dit manco zou volgens mevrouw mr. L. Scheij aangepakt moeten worden.

Ondertoezichtstelling

3. Om te voorkomen dat de OTS steeds wordt verlengd, wordt in het nieuwe artikel van de OTS de grond opgenomen dat ‘de verwachting gerechtvaardigd is dat de ouders of de ouder die het gezag uitoefenen binnen een gelet op de persoon en de ontwikkeling van de minderjarige aanvaardbaar te achten termijn, de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding in staat zijn te dragen’. Wat vindt u van dit criterium wanneer het gaat om de keuze tussen verlenging van de OTS of het overgaan tot een verderstreckende maatregel?

Mevrouw mr. L. Scheij vindt de nieuwe grond in artikel 1:255 lid 1 sub a BW lastig. Zij vraagt zich af wat er moet gebeuren als de ouder zich bereid verklaard om hulpverlening te accepteren. Volgens mevrouw mr. L. Scheij moet er dan een dossier van de Raad voor de Kinderbescherming komen waarin staat wat er allemaal al aan hulpverlening is geboden en geprobeerd. Dat doet de Raad nu ook al, maar dat moet in de toekomst dan veel concreter volgens mevrouw mr. L. Scheij. In beginsel moet ouders de kans worden gegeven om de ontwikkelingsbedreiging weg te nemen door het aanbieden van hulp. Dat is geen verschil met de huidige praktijk. In die zin denkt mevrouw mr. L. Scheij dat de nieuwe grond voor de praktijk niet veel zal veranderen. Het wordt nu wel uitdrukkelijker in de wet opgenomen en dat vindt mevrouw mr. L. Scheij goed.

Ten aanzien van de tweede grond geldt volgens mevrouw mr. L. Scheij dat als de verwachting niet gerechtvaardigd is dat de ouders de verantwoordelijkheid in staat zijn de dragen, dan al wordt overgegaan tot gezagsbeëindiging. In sommige situaties is dat wenselijk, omdat het soms vanaf het begin al duidelijk is dat de anderhalf jaar bij de ontheffing niet afgewacht moet worden. Toch zal volgens mevrouw mr. L. Scheij in de praktijk terughoudend worden omgegaan met de gezagsbeëindiging, omdat het erg ingrijpend is.

Daarnaast vraagt mevrouw mr. L. Scheij zich ten aanzien van de nieuwe grond af hoe reëel kan worden ingeschat of 'te verwachten is dat binnen een aanvaardbare termijn..'. Zij vraagt zich af wat er wordt verwacht dat in het voortraject al is gedaan. Dit maakt dat er uitzicht moet zijn op hulp, dat hulp aanslaat, dat de ontwikkelingsbedreiging weggenomen wordt enzovoort. En dat zou volgens haar betekenen dat zo snel mogelijk in het proces iets gedaan wordt. Maar dat conflicteert mogelijk met sub a dat 'niet of onvoldoende wordt geaccepteerd', want dat moet eerst in een voortraject onderzocht worden. Het is volgens mevrouw mr. L. Scheij ingewikkeld bij een casus te zeggen of het binnen bijvoorbeeld 1 jaar (aanvaardbare termijn) is opgelost. Er zijn bijvoorbeeld zaken die al 7 jaar lopen. Ze vermoedt dat het hetzelfde zal blijven als in de huidige praktijk, dus dat er in de voorfase al van alles is gebeurd, het is nodig dat er iemand komt die gaat aansturen. Dan wordt gekeken of het in vrijwillig kader lukt en vervolgens eventueel met een ondertoezichtstelling. Als dat niet lukt dan moet gekeken worden of het gezag beëindigt dient te worden om duidelijkheid voor het kind te krijgen. Dus mevrouw mr. L. Scheij denkt dat het qua systeem niet veel zal veranderen.

3.1. Vindt u dat met deze wijziging het belang van het kind meer centraal komt te staan?

Volgens mevrouw mr. L. Scheij is het belang van het kind terug te zien in de wijziging. Uitgangspunt is volgens haar dat kinderen de zorg krijgen die ze nodig hebben en dat op korte termijn duidelijk is wat de toekomst is. Dat is voor kinderen heel belangrijk, dat ze duidelijkheid en stabiliteit hebben. Elk jaar naar de rechtbank komen zorgt niet voor stabiliteit en rust. Hoe zwaar het ook voor ouders kan zijn als een verderstrekkende maatregel wordt genomen, soms is het voor het kind heel belangrijk. Mevrouw mr. L. Scheij ziet in de wijziging terug dat het toekomstperspectief in sommige situaties eerder duidelijk moet zijn en dat daarmee het belang van het kind gediend is.

3.2. En welke veranderingen denkt u dat deze nieuwe grond in de praktijk met zich meebrengt?

Voor de praktijk zal de wijziging volgens mevrouw mr. L. Scheij geen grote veranderingen met zich meebrengen. Zij is van mening dat de wetgever heeft beschreven hoe in de huidige praktijk wordt gewerkt. De angst die er bij sommigen bestaat dat te snel het gezag zal worden beëindigd, is volgens

mevrouw mr. L. Scheij niet nodig. Rechters zullen volgens haar erg terughoudend zijn met de mogelijkheid om direct het gezag te beëindigen.

- 4. Op basis van de nieuwe wetgeving dient straks een afweging gemaakt te worden of de ouders binnen een aanvaardbare termijn de zorg voor het kind weer zelfstandig op zich kunnen nemen. De Memorie van Toelichting zegt daarover dat in situaties dat een kind voor langere tijd uit huis is geplaatst, onderbouwd dient te worden dat en waarom een gezagsbeëindigende maatregel (nog) niet aangewezen is.**

Wat denkt u dat dit voor de praktijk zal betekenen?

In de huidige praktijk komt het volgens mevrouw mr. L. Scheij wel eens voor dat aan de stichting wordt gevraagd om duidelijkheid te verschaffen, omdat er situaties zijn waarbij vanaf het begin al duidelijk is dat de ouders de opvoedingsverantwoordelijkheid niet op zich kunnen nemen. In dat geval wordt dan eigenlijk via de stichting gevraagd om een raadsonderzoek te laten instellen. Dat zou in dit verband dus ook kunnen volgens mevrouw mr. L. Scheij.

De Raad brengt na twee jaar een advies uit, maar dat is volgens mevrouw mr. L. Scheij niet te vergelijken met een verzoek voor een gezagsbeëindigende maatregel. Wanneer een verzoek wordt gedaan voor een ontheffing of ontzetting heeft de Raad namelijk informanten gehoord enzovoort. Wanneer de rechter na twee jaar moet overwegen om over te gaan tot een gezagsbeëindiging heeft de rechter geen compleet beeld en dat maakt het lastig volgens mevrouw mr. L. Scheij. Zij vraagt zich af hoe dit in de praktijk zal uitwerken, omdat dit lastig te beoordelen is.

- 5. Indien het verzoek voor een OTS niet alle minderjarigen betreft over wie de ouders of de ouder het gezag uitoefenen, kan de kinderrechter dit op verzoek van de raad of ambtshalve aanvullen, en deze minderjarigen, eveneens onder toezicht stellen.**

Volgens mevrouw mr. L. Scheij is het goed dat dit in de wet wordt opgenomen. Zij is van mening dat het echter meer een formaliteit is, omdat in de huidige praktijk door de Raad voor de Kinderbescherming altijd wordt beoordeeld of de andere minderjarigen bijvoorbeeld ook onder toezicht moeten worden gesteld. Dat is in de huidige praktijk al de werkwijze van de Raad. Mevrouw mr. L. Scheij heeft deze mogelijkheid niet gemist, maar zij is van mening dat het wel goed is dat het in de wet wordt opgenomen.

Gezagsbeëindiging

- 6. De ontheffing en ontzetting van het gezag worden vervangen door één gezagsbeëindigende maatregel. Wat vindt u van deze wijziging?**

Mevrouw mr. L. Scheij vindt het goed dat de ontheffing en ontzetting worden samengevoegd tot één gezagsbeëindigende maatregel, omdat de ontzetting vrijwel nooit wordt toegewezen. Dat komt alleen in hele ernstige situaties voor, maar dat is volgens haar slechts sporadisch.

Mevrouw mr. L. Scheij vindt het in die zin goed dat het één maatregel is. Ze ziet de meerwaarde er niet van in dat er in de huidige wetgeving een onderscheid bestaat.

- 7. Op basis van de nieuwe gezagsbeëindigende maatregel is niet langer de toestemming van de ouders vereist voor het beëindigen van het gezag. Het gezag kan dus tegen de wil van de ouder worden beëindigd. Er hoeft dan geen OTS meer aan de gezagsbeëindiging vooraf te gaan. Wat vindt u van deze wijziging?**

Dat geen toestemming van de ouders is vereist, is in de huidige praktijk ook al volgens mevrouw mr. L. Scheij. Een ouder kan inzien dat een kind beter af is als hij/zij bij een ander blijft en dat daarvoor iets geregeld moet zijn.

Er zijn ouders die zelf kunnen aangeven dat ze niet in staat zijn om hun kind op te voeden. Dat zijn de zaken die vrijwillig zijn.

- 8. In situaties waarin het reeds bij de aanvang van het kinderbeschermingstraject duidelijk is dat de ouder niet in staat zal zijn de opvoedingsverantwoordelijkheid binnen een voor de minderjarige aanvaardbare termijn op zich te nemen, kan direct de gezagsbeëindigende maatregel worden getroffen. Het gaat daarbij volgens de Memorie van Toelichting bijvoorbeeld om situaties waarin de ouders al jarenlang verslaafd zijn aan harddrugs en er weinig of geen aanwijzingen tot verbetering zijn. Wat zijn volgens u de voor- en/of nadelen van deze wijziging van de verderstrekkende maatregel?**

Mevrouw mr. L. Scheij denkt niet dat er door de wijziging meer gezagsbeëindigingen komen. Het punt is volgens haar dat het idee bestaat dat je als ouders verantwoordelijk bent en dat ouders ook zelf het gezag willen uitoefenen. Dat gun je kinderen ook want het is in het belang van het kind dat het door de eigen ouders wordt opgevoed. Er moet volgens mevrouw mr. L. Scheij wel iets heel ergs aan de hand zijn wil je het gezag meteen wegnemen. Wat volgens haar straks wel zou kunnen, is direct het gezag beëindigen wanneer het gaat om hele ernstige situaties. Als sprake is van een moeder met een heel laag IQ waarbij al vier kinderen onder toezicht zijn gesteld en zij zwanger is van het vijfde kind, dat dan direct het gezag kan worden beëindigd. Dan kan voor het vijfde kind een lijdensweg bespaart blijven en wordt de moeder ook niet de hoop gegeven dat ze voor dit kind wel gewoon kan zorgen en het gezag kan hebben. Dat is volgens mevrouw mr. L. Scheij een voordeel van de wijziging. Maar voor wat betreft de andere gevallen bestaat volgens mevrouw mr. L. Scheij altijd de verplichting om te kijken of de ouders met goede hulp zelf het gezag kunnen behouden. De zaken waarin de rechter direct het gezag zou beëindigen zijn volgens mevrouw mr. L. Scheij de zaken die nu op de tweede grond worden gedaan dus gezagsmisbruik. Dat zijn de ontzettingen, waarbij direct het gezag kan worden beëindigd. Mevrouw mr. L. Scheij noemt als voorbeeld een vader die zijn kind misbruikt. Op basis van de nieuwe wetgeving zou daarbij dus de gezagsbeëindigende maatregel worden verzocht.

Voor een jong kind is de aanvaardbare termijn korter dan voor een ouder kind. Ook in de nieuwe wet staat dat de ondertoezichtstelling kan worden ingezet om het kind naar zelfstandigheid te krijgen. Als het kind van 16 niet meer naar huis kan en hij/zij wordt ingezet naar dat traject en de ouders doen niks waar je last van hebt, is het volgens mevrouw mr. L. Scheij de vraag waarom dan het gezag beëindigd zou moeten worden. In die gevallen is de ouder niet meer in staat de verantwoordelijkheid te dragen dus wordt voldaan aan de grond voor gezagsbeëindiging, maar het heeft volgens mevrouw mr. L. Scheij geen meerwaarde.

Uithuisplaatsing

- 9. In een nieuw artikel 1:265a BW wordt opgenomen dat een uithuisplaatsing alleen nog mogelijk is met een machtiging van de kinderrechter. Vrijwillige uithuisplaatsing is dus niet meer mogelijk. Volgens de Memorie van Toelichting wordt hiermee voorkomen dat bij plaatsing van de minderjarige zonder machtiging de ouder bevoegd is de uithuisplaatsing voortijdig af te breken.**

9.1. Vindt u deze wijziging in het belang van het kind noodzakelijk?

De wetgever heeft nu uitdrukkelijk in de wet neergelegd dat altijd een machtiging nodig is, maar dat is volgens mevrouw mr. L. Scheij in de huidige praktijk eigenlijk ook al het geval. Dus in de praktijk zal de wijziging volgens haar niet veel veranderen. Het is alleen goed om het in de wet op te nemen. Er bestaat volgens mevrouw mr. L. Scheij nog wel eens discussie onder ouders dat ze niet

begrijpen waarom een machtiging nodig is terwijl ze het ermee eens zijn. Wetgeving zegt nu dat in alle gevallen een machtiging nodig is en dat is volgens mevrouw mr. L. Scheij goed.

Pleegouders

- 10. Met de nieuw wet wordt beoogd de rechtspositie van pleegouders te Versterken. Ingevolge een nieuw artikel 1:265i BW vindt er altijd een rechterlijke toetsing plaats indien de stichting de verblijfplaats van de minderjarige die ten minste een jaar door een ander als de ouder is opgevoed en verzorgd als behorende tot zijn gezin, wil wijzigen.**

10.1. Wat vindt u van deze wijziging?

Mevrouw mr. L. Scheij kan zich iets voorstellen bij de versterking van de rechtspositie van de pleegouders. Maar als een kind in de huidige praktijk langer dan een jaar in een pleeggezin zit, wordt hij/zij volgens haar ook niet zomaar uit het gezin gehaald. Dan kijk je volgens mevrouw mr. L. Scheij als kinderrechter ook naar wat het beste is voor het kind. Het verschil is dat Bureau Jeugdzorg nu de mogelijkheid heeft om daarvan af te wijken en dat kan straks niet meer.

Mevrouw mr. L. Scheij begrijpt over het algemeen de versterking van de positie van de pleegouders, ouders en van kinderen, maar volgens haar moet er wel voor gewaakt worden dat het niet meer uitvoerbaar wordt. Dat er teveel bij de rechter wordt neergelegd en dat in het veld niet meer aan de slag wordt gegaan met de kinderen.

Voor een kind is het onrustig als je weet dat je ouders alleen maar om je aan het procederen zijn. In die zaken zou je kunnen zeggen als er geen reden is om weer naar huis te gaan dan is het goed dat eerder beëindiging kan. In ieder geval dat dit eerder getoetst wordt dan die 1,5 jaar afwachten.

10.2. Heeft versterking van de rechtspositie van pleegouders volgens u een positief effect in het belang van de minderjarige?

De wijziging is in eerste instantie bedoeld voor versterking van de rechtspositie van de pleegouder, maar mevrouw mr. L. Scheij denkt dat er ook wel achter zit dat als een kind ergens goed zit en zich daar gehecht heeft dat het kind daar dan moet kunnen blijven zitten en dan moet er een hele zware reden zijn om het kind daar weg te halen. Dus vanuit de hechtingsoptiek gezien, is deze wijziging volgens mevrouw mr. L. Scheij in het belang van de minderjarige.

Conclusie

- 11. Doel van het wetsvoorstel is – meer dan nu word gedaan - het belang van het kind voorop te stellen en daarmee het recht van een kind op een gezonde en evenwichtige ontwikkeling en groei naar zelfstandigheid centraal te stellen. Ziet u dit terug in de wijzigingen?**

Mevrouw Scheij is van mening dat het belang van het kind is terug te zien in de wetswijzigingen. Maar of het in de praktijk ook zo zal uitwerken is natuurlijk altijd nog de vraag. Het is voor de rechters en het veld weer zoeken hoe de gronden ingevuld moeten worden.

Volgens mevrouw mr. L. Scheij zijn de wijzigingen eigenlijk een codificatie van de huidige praktijk. Het is nu eigenlijk beschreven hoe in de praktijk wordt gewerkt. In die zin zal het meer aansluiten bij de manier waarop nu naar bedreigde kinderen wordt gekeken en hoe die bedreiging moet worden weggenomen. Daarnaast denkt ze dat de gronden van de ondertoezichtstelling en gezagsbeëindiging beter op elkaar aansluiten. In de praktijk zal het echter niet veel veranderen. Maar er is in ieder geval

een mogelijkheid als je eerder wil ingrijpen. Ze is er echter geen voorstander van om nu zomaar eerder (binnen een half jaar) het gezag te beëindigen, dus daar zullen rechters volgens mevrouw mr. L. Scheij terughoudend in zijn.

Mevrouw mr. L. Scheij vindt dat het systeem en het EVRM helder is en dat daarop ingezet moet worden. De meeste ouders willen volgens haar het beste voor het kind. Bij ouders met een lager IQ die vaak wel willen maar niet kunnen, moet eerder duidelijkheid worden verschaft voor de ouders zelf en voor het kind. Dan moet volgens mevrouw mr. L. Scheij tijdig beslist worden of misschien het gezag beëindigd moet worden.

12. Dus wat denkt u dat deze wijzigingen voor de positie van de minderjarige zal betekenen?

Op basis van de wijzigingen worden rechters er volgens mevrouw mr. L. Scheij meer op gefocust dat bewuster in de beslissingen rekening moet worden gehouden met het belang van het kind. Met name met betrekking tot de motivering van een kindbeschermingsmaatregel. Nu zie je volgens mevrouw mr. L. Scheij dat als na twee jaar iedereen het ermee eens is dat de zaak dan schriftelijk wordt afgedaan. De vraag is volgens haar of dat straks nog kan, omdat de wijzigingen een duidelijkere motivering vragen.

Mevrouw mr. L. Scheij denkt dat het in die zin de rechters er meer toe aanzet te focussen op het belang van het kind en ze denkt dat de wijziging van de gezagsbeëindigende maatregel goed is wanneer sprake is van een ernstige situatie en het gezag vroegtijdig beëindigd moet kunnen worden.

Bijlage F – Interview mevr. mr. H. Jansen-Hagedoorn

Interview

Geïnterviewde: mevr. mr. H. Jansen-Hagedoorn
Functie: juridisch deskundige bij de Raad voor de Kinderbescherming | Regio Midden-Nederland
Datum: 26 maart 2014

Algemeen

1. Vindt u een herziening van de kinderschermingsmaatregelen noodzakelijk?

Volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn is een herziening van de kinderschermingsmaatregelen noodzakelijk als je kijkt waaruit de herziening is ontstaan. De definitie van de ondertoezichtstelling waarin onder andere de term ‘zedelijke’ is geformuleerd is een oude term waarover cliënten in de praktijk wel eens vallen.

De nieuwe terminologie sluit volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn meer aan bij nu en de positie van de pleegouder die versterkt wordt, is volgens haar een positieve wijziging.

2. Er wordt gezegd dat het (opvoedings)recht van de ouder vaak voorop wordt gesteld. Hoe denkt u daarover?

Volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn wordt het opvoedingsrecht van de ouders inderdaad op basis van de huidige wetgeving in stand gehouden. Volgens haar wordt het recht van de ouders op hereniging met het kind wel altijd tegen het belang van het kind afgewogen. Dit is volgens haar een van de grootste gronden die de Raad voor de Kinderbescherming altijd noemt.

Uit verschillende uitspraken die de Raad vaak aanhaalt, blijkt namelijk dat het belang van het kind tot het ongestoord mogen ingroeien en blijven ontwikkelen in het pleeggezin, prevaleert boven het recht van de ouder op behoud van het gezag. Dus dat is volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn één van de grootste argumenten die de Raad noemt, waarbij wordt verwezen naar ‘family life’.

2.1. In hoeverre wordt er volgens u op basis van de huidige wetgeving als eerste voor het kind gekozen?

Volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn is het belang van het kind een veelomvattend begrip. Die term staat in de huidige wetgeving ook centraal. Maar de invulling is volgens haar jurisprudentieafhankelijk. Dat hoeft niet verkeerd te zijn, want er zijn tijdsfasen waarin dingen veranderen etc. Het moet beweeglijk blijven om aan te sluiten bij nieuwe bevindingen. Het staat volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn dus ook in de huidige wetgeving, maar het is minder geëxpliciteerd waardoor het minder ingekleed is.

3. Zowel in literatuur als in jurisprudentie is meermalen gewezen op de problematiek rondom de keuze tussen een OTS of ontheffing bij langdurige uithuisplaatsingen (en dan met name pleeggezinplaatsingen). Hoe denkt u hierover?

Volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn bestaat er in de huidige praktijk inderdaad een probleem met betrekking tot de keuze tussen voortzetting van een ondertoezichtstelling met uithuisplaatsing of een ontheffing van het gezag. Zij is van mening dat het probleem nu is dat er vaak geen mogelijkheid bestaat om mensen al heel snel te ontheffen. Het gaat dan volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn om zaken waarbij in een gezin bijvoorbeeld al 4 kinderen uit huis zijn geplaatst en de

vijfde eraan komt en de zorgelijke omstandigheden ongewijzigd zijn. In zulke situaties kan het volgens haar vaak aannemelijk zijn dat het bij het vijfde kind ook niet gaat lukken. Volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn is het in dit soort situaties wenselijk om sneller door te kunnen pakken naar een gezagsbeëindigende maatregel, wanneer de ouder niks in zijn/haar opvoedingsvaardigheden heeft veranderd.

In de huidige praktijk kan je niet zomaar tot ontheffing overgaan. Met name wanneer je kijkt naar de hechting die een kind nodig heeft is het volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn niet in het belang van het kind om eerst onder toezicht te stellen, later uit huis te plaatsen en pas na een aantal jaren tot ontheffing van het gezag over te gaan. In die situaties is de voorwaarde om eerst onder toezicht te stellen niet in het belang van het kind. Volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn zou het in die situaties wenselijk zijn als dat niet altijd hoeft. De veiligheid van het kind en de mogelijkheid tot een veilige hechting staan voorop.

3.1 Dit probleem speelt met name bij langdurige pleeggezinplaatsingen. Zou volgens u in dit soort situaties eerder ingegrepen moeten worden in plaats van verlenging van de OTS?

Mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn ziet hier in de praktijk een probleem bij de pleeggezinplaatsingen. Volgens haar is het echter vaak wel zo dat pleegouders nog niet de voogdij op zich willen nemen. De insteek als pleeggezin is niet per definitie om het kind eigen te maken, maar om kinderen te helpen en je wil faciliteren in het behoud van de band tussen de echte ouders en het kind. Volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn is eerder duidelijkheid voor het kind wel goed bij pleeggezinplaatsingen. De wetgever wil echter dat het meer naar natuurlijke personen gaat, maar dat vergt volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn vaak veel van de natuurlijke personen. Daar zou volgens haar dan iets voor geboden moeten worden. Het vergt bijvoorbeeld veel van de pleegouders om het contact en onderhoud met de biologische ouders te onderhouden.

Mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn ziet wel veel zaken waarbij vanaf het begin van het traject al duidelijk is dat ondertoezichtstelling (met uithuisplaatsing) onvoldoende zal zijn en gezagsbeëindiging in het belang van het kind is, omdat ouders het echt niet willen of niet kunnen. In dit soort situaties zou eerder een verderstreckende maatregel overwogen moeten kunnen worden.

3.2 Dus hoe vindt u dat de maatregel ondertoezichtstelling op basis van de huidige regeling aansluit op de ontheffing als gezagsbeëindigende maatregel?

Volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn sluiten de ondertoezichtstelling en ontheffing in de huidige wetgeving in die zin niet goed aan, omdat niet snel tot ontheffing kan worden overgegaan terwijl dat in sommige situaties wel wenselijk is. Wanneer vanaf het begin duidelijk is dat de ouder de opvoeding niet op zich kan nemen, zou eerder tot ontheffing moeten kunnen worden overgegaan.

Ondertoezichtstelling

- 4. Om te voorkomen dat de OTS steeds wordt verlengd, wordt in het nieuwe artikel van de OTS de grond opgenomen dat 'de verwachting gerechtvaardigd is dat de ouders of de ouder die het gezag uitoefenen binnen een gelet op de persoon en de ontwikkeling van de minderjarige aanvaardbaar te achten termijn, de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding in staat zijn te dragen'. Wat vindt u van dit criterium wanneer het gaat om de keuze tussen verlenging van de OTS of het overgaan tot een verderstreckende maatregel? Bij deze nieuwe grond is de belangrijkste vraag volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn wat de aanvaarbare termijn is. Mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn vindt**

het wel recht doen, omdat je in gesprek bent met zowel de ouder als het kind. Mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn ziet vaak dat kinderen heel loyaal zijn aan hun ouders. De ouder is namelijk belangrijk voor het kind, dus daar moet snel duidelijkheid over komen.

Het is volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn ook fijn dat meer de gelegenheid wordt geboden om maatwerk te leveren wat betreft de aanvaardbare termijn. Maar het vergt volgens haar vermoedelijk wel wat van de hulpverlening.

4.1 Vindt u dat met deze nieuwe grond de OTS en de gezagsbeëindigende maatregel beter op elkaar aansluiten?

Volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn wordt de keuze in de toekomst meer werkbaar. De Raad zal in de onderzoeken direct kunnen doorpakken en kan aangeven of gezagsbeëindiging overwogen moet worden. Het zal de onderzoeken daardoor wel groter maken, omdat het een weging wordt waarbij je alle aspecten de revue moet laten passeren.

Mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn noemt een voorbeeld van een situatie waarbij het in vrijwillig kader al best wel lang opgelost is en het kind al een aantal jaren bij bijvoorbeeld de tante woont. Echter, op een gegeven moment is het toch noodzakelijk om in te grijpen, omdat er iets niet meer goed gaat. Bijvoorbeeld de moeder wil het kind komen ophalen. In dat soort situaties moet volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn een afweging worden gemaakt of de verblijfplaats bij tante geformaliseerd moet worden door een ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing of dat het beter is het gezag te beëindigen en de voogdij naar de tante te doen als die toch al de feitelijke zorg op zich neemt. In dit soort situaties wordt die keuze straks belangrijker..

4.1. Vindt u dat met deze wijziging het belang van het kind meer centraal komt te staan?

De positie van het kind wordt volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn met deze wijziging nog sterker. Zij ziet in de nieuwe grond het belang van het kind centraal staan, omdat eerder duidelijkheid bestaat voor het kind.

In de keuze tussen verlenging van de ondertoezichtstelling of beëindiging van het gezag wordt volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn op basis van de nieuwe grond meer vanuit het kind geredeneerd.

4.2. Op basis van de nieuwe wet dient straks een afweging te worden gemaakt of de ouders binnen een aanvaardbare termijn de zorg voor het kind weer zelfstandig op zich kunnen nemen. De Memorie van Toelichting zegt daarover dat in situaties dat een kind voor langere tijd uit huis is geplaatst, onderbouwd dient te worden dat en waarom een gezagsbeëindigende maatregel (nog) niet aangewezen is.

Zal een dossier dat ziet op een verlenging hierdoor mogelijk anders uitpakken en zal het misschien meer tijd in beslag nemen vanwege de motivering?

De advocaat zal zich volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn vooral moeten richten op de aanvaardbare termijn en goed moeten bekijken of alles is gemotiveerd. Afhankelijk van wie de advocaat bijstaat (ouder of kind) zal de advocaat zich moeten verweren tegen de aanvaardbare termijn.

Voor de advocaat is het daarnaast van belang om in te steken op omgang bijvoorbeeld om ervoor te zorgen dat er een adequate omgangsregeling komt of een andere vorm van contact.

Gezagsbeëindiging

- 5. De ontheffing en ontzetting van het gezag worden vervangen door één gezagsbeëindigende maatregel. Wat vindt u van deze wijziging?**
Mevrouw mr. H. Jansen is van mening dat het een positieve wijziging is dat de ontheffing en ontzetting worden samengevoegd tot één gezagsbeëindigende maatregel, omdat ontzetting bijna nooit voorkomt. De ontzetting is volgens haar ook wel heel heftig, omdat het een ontterend karakter heeft. Volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn is het daarom wel goed dat er één gezagsbeëindigende maatregel komt.
Het is voor het kind fijner om later te lezen dat de ouders de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding niet op zich konden nemen in plaats van dat het de ouder verweten wordt.
- 6. Op basis van de nieuwe gezagsbeëindigende maatregel is niet langer de toestemming van de ouders vereist voor het beëindigen van het gezag. Het gezag kan dus tegen de wil van de ouder worden beëindigd. Er hoeft dan geen OTS meer aan de gezagsbeëindiging vooraf te gaan. Wat vindt u van deze wijziging?**
Volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn is de instemming in de huidige praktijk lastig, omdat de ouder dan zelf moet bedenken of hij/zij het niet kan. Het is goed dat het straks zonder instemming van de ouder kan.
- 7. In situaties waarin het reeds bij de aanvang van het kindbeschermtstraject duidelijk is dat de ouder niet in staat zal zijn de opvoedingsverantwoordelijkheid binnen een voor de minderjarige aanvaardbare termijn op zich te nemen, kan direct de gezagsbeëindigende maatregel worden getroffen. Het gaat daarbij volgens de Memorie van Toelichting bijvoorbeeld om situaties waarin de ouders al jarenlang verslaafd zijn aan harddrugs en er weinig of geen aanwijzingen tot verbetering zijn. Wat zijn volgens u de voor- en/of nadelen van deze wijziging van de verderstrekkende maatregel?**
Bij sommige zaken is het volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn direct duidelijk dat de ouders die verantwoordelijkheid niet (meer) op zich kunnen nemen. Het is dan vaak in het belang van het kind niet wenselijk dat ouders toch nog de kans krijgen. Het is qua ontwikkeling van het kind positief dat direct het gezag beëindigd kan worden en de juiste beslissingen en keuzes in het belang van het kind door een ander kunnen worden genomen. Volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn zorgt deze wijziging ervoor dat de veiligheid van kinderen voorop wordt gesteld. Dat is volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn een positieve ontwikkeling.

Uithuisplaatsing

- 8. In een nieuw artikel 1:265a BW wordt opgenomen dat een uithuisplaatsing alleen nog mogelijk is met een machtiging van de kinderrechter. Vrijwillige uithuisplaatsing is dus niet meer mogelijk. Volgens de Memorie van Toelichting wordt hiermee voorkomen dat bij plaatsing van de minderjarige zonder machtiging de ouder bevoegd is de uithuisplaatsing voortijdig af te breken.**
- 8.1. Vindt u deze wijziging in het belang van het kind noodzakelijk?**
Bij de Rechtbank Utrecht en nu Midden-Nederland is dit al beleid, dus volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn verandert er niks voor de praktijk. Maar mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn vindt het in beginsel een zware maatregel, maar het probleem bij vrijwillige uithuisplaatsing is dat ook al stemmen de ouders in, je niet altijd weet hoe duurzaam die instemming is.
Het sluit volgens haar in die zin aan op de gezagsbeëindigende maatregel. Dat

wil zeggen dat als je als ouder instemt en je ziet het goed dat je het niet kan en je ziet dat het kind ergens anders naartoe moet, dan ben je eigenlijk een goede ouder. Maar op het moment dat er een ondertoezichtstelling voor nodig is dan is er waarschijnlijk iets waardoor je het niet voldoende kan accepteren. In samenhang met dat is het logisch dat je altijd een machtiging nodig hebt. Volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn is het in het belang van het kind een logische wijziging, omdat je in dit soort situaties geen risico's moet nemen. Voorkomen moet worden dat de ouder de uithuisplaatsing voortijdig afbreekt.

Pleegouders

- 9. Met de nieuwe wet wordt beoogd de rechtspositie van pleegouders te versterken. Ingevolge een nieuw artikel 1:265i BW vindt er altijd een rechterlijke toetsing plaats indien de stichting de verblijfplaats van de minderjarige die ten minste een jaar door een ander als de ouder is opgevoed en verzorgd als behorende tot zijn gezin, wil wijzigen.**

9.1. Wat vindt u van deze wijziging?

Volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn is de versterking van de rechtspositie van de pleegouders een hele positieve wijziging. Pleegouders maken veel mee. Volgens mevrouw Jansen-Hagedoorn moeten pleegouders op zijn minst op een zitting gehoord worden. Het probleem is wel dat het veel van pleegouders kan vergen. Dat is een andere kant. Maar op het moment dat je een officiële pleegouder bent, dan wil je dat een rechter je hoort en wil je weten wat je kan betekenen voor het kind. Zeker in dat soort situaties vindt mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn het positief dat er een rechterlijke toetsing is.

9.2. Heeft versterking van de rechtspositie van pleegouders volgens u een positief effect in het belang van de minderjarige?

Het is volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn fijn als er meer aandacht is voor de pleegouder en dat op basis van een rechterlijke toetsing gekeken wordt naar wat in het belang van het kind is.

Conclusie

- 10. Doel van het wetsvoorstel is – meer dan nu word gedaan - het belang van het kind voorop te stellen en daarmee het recht van een kind op een gezonde en evenwichtige ontwikkeling en groei naar zelfstandigheid centraal te stellen. Ziet u dit terug in de wijzigingen?**

Mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn denkt dat er meer vanuit het kind wordt geredeneerd waardoor de positie van de minderjarige wordt verbeterd. Mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn ziet in de wijzigingen terugkomen dat het belang van het kind meer centraal komt te staan.

- 11. Dus wat denkt u dat deze wijzigingen voor de positie van de minderjarige zal betekenen?**

Volgens mevrouw mr. H. Jansen-Hagedoorn zou dit een versterking van de positie van de minderjarige kunnen betekenen, wanneer je het bekijkt vanuit de hechtings- en de ontwikkelingsoptiek.

Bijlage G – Interview familierechtadvocaat (anoniem)

Interview

Geïnterviewde: anoniem
Functie: advocaat | familierecht
Kantoor: Asselbergs & Klinkhamer | Etten-Leur
Datum: 21 maart 2014

Algemeen

1. Vindt u een herziening van de kindbeschermingsmaatregelen noodzakelijk?

De geïnterviewde vindt een herziening van de kindbeschermingsmaatregelen niet noodzakelijk. Zij denkt dat het huidige systeem zoals dat er is voldoende flexibiliteit aan de rechter biedt om in specifieke situaties af te stemmen wat de minderjarige nodig heeft.

In die flexibiliteit zullen de wijzigingen volgens de geïnterviewde niet echt een grote verandering brengen, in ieder geval geen verandering die in het belang van het kind is. De geïnterviewde vindt dat het huidige systeem voldoende biedt en voldoende kan bieden en dat daarom een herziening van de kindbeschermingsmaatregelen niet noodzakelijk is in het belang van het kind.

1.1. In hoeverre wordt er volgens u op basis van de huidige wetgeving als eerste voor het kind gekozen?

De geïnterviewde vindt dat op basis van de huidige wetgeving het belang van het kind al voldoende voorop wordt gesteld. De maatregelen kunnen op basis van de huidige wetgeving goed worden afgestemd op wat de minderjarige nodig heeft en daarmee wordt het belang van het kind gediend.

Daardoor heeft de kinderrechter volgens de geïnterviewde ook voldoende mogelijkheden om de maatregelen af te stemmen in het belang van het kind.

2. Zowel in literatuur als in jurisprudentie is meermalen gewezen op de problematiek rondom de keuze tussen een OTS of ontheffing bij langdurige uithuisplaatsingen (en dan met name pleeggezinplaatsingen). Hoe denkt u hierover?

Volgens de geïnterviewde is in dit verband waarschijnlijk te veel gekeken naar hele jonge kinderen. Op het moment dat van jonge kinderen wordt gezegd dat zij te lang in een pleeggezin zitten en ze zich hechten aan de pleegouders, dan is het niet goed meer om ze terug te plaatsen en zou het niet goed zijn om de ondertoezichtstelling te blijven verlengen. Maar wanneer het om oudere kinderen gaat die thuis een goede hechting hebben doorlopen is dat volgens de geïnterviewde anders. Oudere kinderen kunnen volgens de geïnterviewde namelijk wel gewoon een aantal jaren uit huis geplaatst worden en voor hen is daarom verlenging van de ondertoezichtstelling niet bezwaarlijk en is het juist in het belang van het kind om te blijven werken aan terugplaatsing bij de ouders.

2.1. Dus hoe vindt u dat de maatregel ondertoezichtstelling op basis van de huidige regeling aansluit op de ontheffing als gezagsbeëindigende maatregel?

Volgens de geïnterviewde kan het gezag op basis van de huidige wetgeving niet makkelijk worden beëindigd, waardoor de kritiek bestaat dat de ouders te vaak een kans wordt gegeven om zich te bewijzen. Aan de andere kant is het voor kinderen heel belangrijk dat ouders een kans wordt gegeven, omdat kinderen er ook belang bij hebben om door hun eigen ouders te worden opgevoed.

Dus het is op basis van de huidige regeling volgens de geïnterviewde inderdaad niet gemakkelijk om vanuit een ondertoezichtstelling het gezag te beëindigen, maar zij vindt niet dat de maatregelen niet goed op elkaar aansluiten.

Ondertoezichtstelling

- 3. Om te voorkomen dat de OTS steeds wordt verlengd, wordt in het nieuwe artikel van de OTS de grond opgenomen dat ‘de verwachting gerechtvaardigd is dat de ouders of de ouder die het gezag uitoefenen binnen een gelet op de persoon en de ontwikkeling van de minderjarige aanvaardbaar te achten termijn, de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding in staat zijn te dragen’. Wat vindt u van dit criterium wanneer het gaat om de keuze tussen verlenging van de OTS of het overgaan tot een verderstrekkende maatregel?**

De geïnterviewde is van mening dat het op voorhand heel lastig is in te schatten hoe snel een ouder zich ontwikkelt. Daar zit heel veel verschil in. De geïnterviewde noemt een voorbeeld van een verslaafde moeder die echt een aantal jaren nodig had om haar leven op de rit te krijgen, maar waarbij het kind uiteindelijk wel weer bij de ouders kon worden teruggeplaatst. Volgens de geïnterviewde is dat voor het kind het belangrijkste. De geïnterviewde is van mening dat in dit soort situaties door de wetwijziging op voorhand misschien niet meer wordt toegekomen aan een verlenging van de ondertoezichtstelling en dat een gezagsbeëindiging zal plaatsvinden terwijl dat misschien in sommige situaties te vroeg is.

Een termijn van bijvoorbeeld een of twee jaar (aanvaardbare termijn) is volgens de geïnterviewde in veel situaties te kort om de problemen die er spelen in feite op te lossen. Voordat ouders over de schok heen zijn, zich gericht hebben tot de hulpverlening, de hulp opgepakt hebben, hun leven weer op orde hebben enzovoort zijn zo een aantal jaren verstreken.

Wanneer het gaat om een termijn van twee jaar, zoals genoemd in de Memorie van Toelichting, zijn er volgens de geïnterviewde in de huidige praktijk een hoop ouders die dat halen maar ook ouders die het niet halen en die nog iets meer tijd nodig hebben. Daarbij wordt uiteindelijk wel het bedoelde resultaat bereikt, namelijk terugplaatsing van het kind bij de ouders.

Als er een termijn aan wordt verbonden is terugplaatsing in eerder genoemd geval volgens de geïnterviewde niet mogelijk, terwijl het wel het belangrijkste voor een kind is om op te groeien in zijn/haar eigen gezin met zijn/haar eigen ouders.

De geïnterviewde denkt dat door de wijziging de nieuwe gezagsbeëindigende maatregel te snel in beeld gaat komen, terwijl nu steeds wel door de rechter maatwerk kan worden geleverd door de ondertoezichtstelling toch voor een aantal jaren te verlengen. Het enige voordeel zou volgens de geïnterviewde kunnen zijn dat een soort onduidelijkheid bij het kind wordt weggenomen. Maar de keerzijde is dat kinderen bijna geen uitzicht hebben op terugkomen.

- 3.1. Vindt u dat met deze nieuwe grond de OTS en de gezagsbeëindigende maatregel beter op elkaar aansluiten, zoals is beoogd met het wetsvoorstel?**

De geïnterviewde is van mening dat de maatregelen op basis van de wijziging wel beter op elkaar aansluiten. Dat is volgens haar een positieve wijziging. In de huidige praktijk kan het gezag worden beëindigd bij een ondertoezichtstelling als de ouder om wie het gaat daarmee instemt. Het komt zelden voor dat de ouder ermee instemt, waardoor je de mogelijkheid overhoudt om de ouder te ontzetten uit het gezag en daar gelden hele andere gronden voor waardoor je in zekere zin vastloopt. Dus de aansluiting is in de toekomst wel beter volgens de geïnterviewde.

3.2. Vindt u dat met deze wijziging het belang van het kind meer centraal komt te staan?

De geïnterviewde ziet in de nieuwe grond het belang van het kind te weinig terug. Het zal misschien voor hele jonge kinderen gelden die in hun hechtingsfase zitten, maar ook daarvan zegt de rechter nu in de huidige praktijk dat die hechtingsfase doorlopen moet worden en als het kind lang bij een pleeggezin verblijft, zij daar ook moeten blijven. Dus dat gebeurt volgens de geïnterviewde ook op basis van de huidige wetgeving. Zij is van mening dat het belang van het kind met de wijziging niet meer dan nu centraal komt te staan.

3.3. En welke veranderingen denkt u dat deze nieuwe grond in de praktijk met zich meebrengt?

In het kader van een ondertoezichtstelling zal volgens de geïnterviewde in meer gevallen niet gewerkt worden naar terugplaatsing thuis, omdat dat binnen een korte termijn niet mogelijk lijkt. De geïnterviewde denkt dat meer kinderen dus niet thuis zullen komen, terwijl dat volgens haar niet in hun belang is. Nu is het doel van uithuisplaatsing terugkeer naar huis. Daar moet Bureau Jeugdzorg naartoe werken. Bureau Jeugdzorg zegt in de huidige praktijk echter al vaak dat het in eerste instantie niet haalbaar is. Nu kan Bureau Jeugdzorg in zekere zin gedwongen worden om daar wel naar te kijken en te laten kijken naar wat mogelijk is. Volgens de geïnterviewde zal Bureau Jeugdzorg door de wijzigingen in zekere zin meer handvatten krijgen om daar niet meer naar te kijken en dus minder toe te werken naar terugplaatsing. Daarnaast zullen Bureau Jeugdzorg en de Raad nog meer de bepalende factor zijn in het aangeven wat de aanvaardbare termijn is. Ouders krijgen daarin minder de mogelijkheid om dat bij te sturen bij de rechtbank.

4. Op basis van de nieuwe wet dient straks een afweging gemaakt te worden of de ouders binnen een aanvaardbare termijn de zorg voor het kind weer zelfstandig op zich kunnen nemen. De Memorie van Toelichting zegt daarover dat in situaties dat een kind voor langere tijd uit huis is geplaatst, onderbouwd dient te worden dat en waarom een gezagsbeëindigende maatregel (nog) niet aangewezen is.

Zou u een dossier dat ziet op een verlenging hierdoor mogelijk anders aanpakken en zal het misschien meer tijd in beslag nemen vanwege de motivering?

Dit is volgens de geïnterviewde omgekeerde wereld in vergelijking met de huidige praktijk. Het nieuwe uitgangspunt wordt hiermee: gezagsbeëindiging tenzij.. Als je het als advocaat niet in het belang van de minderjarige vindt dat het gezag wordt beëindigd, dan heb je daar volgens de geïnterviewde een veel grotere rol in dan nu het geval is. Daarmee krijgt de advocaat ook een grotere rol richting de ouders om daaraan voldoende medewerking te verlenen.

Bij het bijstaan van de minderjarige bespreekt de geïnterviewde met de minderjarige met name hoe de situatie nu is. Op basis van de wetswijziging zal het uitgangspunt meer zijn wat de minderjarige in de toekomst wil en hoe dat het beste bereikt kan worden. Dus het uitgangspunt zal daarin de aanvaardbare termijn zijn die de advocaat voor ogen moet hebben bij het bijstaan van de minderjarige. Je moet dus volgens de geïnterviewde in zekere zin een langer traject uitzetten, terwijl in de huidige praktijk van belang is hoe de situatie nu is en hoe daarin verbetering kan worden gebracht.

De geïnterviewde denkt daarnaast dat in geval van verlenging nog meer gemotiveerd zal moeten worden. De rechter gaat namelijk ook af op de informatie die de advocaat aandraagt. De advocaat krijgt hierin dan ook nog meer een rol. Straks is het

aandragen van informatie over de toekomst ook van belang, omdat je met de minderjarige vooruit moet kijken gelet op de aanvaardbare termijn. De geïnterviewde vindt het dan ook een omgekeerde wereld dat geredeneerd moet worden vanuit het uitgangspunt: gezag beëindigen, tenzij.. Dit uitgangspunt gaat volgens de geïnterviewde vrij ver.

Ook denkt de geïnterviewde dat je als advocaat nog meer contact moet hebben met de ouders en als je vindt dat het in het belang van de minderjarige is dat de minderjarige ooit nog een keer terugkomt bij zijn/haar ouders, dat je daar dan ook de ouders in zal moeten sturen. Dat is in de huidige praktijk minder een taak van de advocaat die de minderjarige bijstaat, omdat er nu steeds nog wel een mogelijkheid is dat het terug naar huis geplaatst gaat worden. Dus dat hoeft je nu minder in beeld te houden, terwijl je straks een termijn meer in beeld moet houden.

Tot slot is straks voor sommige verzoeken door de ouders geen advocaat meer nodig (nieuw artikel 1:265k lid 1 BW). Minder mensen zullen daardoor naar een advocaat gaan. Daarmee zal volgens de geïnterviewde slechter geprocedeerd worden en zullen misschien kansen blijven liggen, omdat ouders niet aan de nieuwe wettelijke grond uitkomen. Als je de ouder bijstaat kijk je niet alleen naar wat juridisch mogelijk is maar wat ook qua ontwikkeling van de ouder mogelijk is om daarin te sturen. Dat zal gaan ontbreken, wat ook als effect zal hebben dat minder kinderen terug naar huis gaan.

Gezagsbeëindiging

5. De ontheffing en ontzetting van het gezag worden vervangen door één gezagsbeëindigende maatregel. Wat vindt u van deze wijziging?

De geïnterviewde vindt het een logische wijziging dat de ontheffing en ontzetting zijn samengevoegd tot één gezagsbeëindigende maatregel. Het rechtsgevolg van de beide huidige gezagsontnemende maatregelen is hetzelfde, namelijk dat de ouders geen gezag meer hebben. Het verschil tussen de maatregelen is dan ook moeilijk uit te leggen aan de ouders. De geïnterviewde vindt de ontzetting niet goed aansluiten op de ontheffing, dus ziet in deze wijziging een betere aansluiting.

6. Op basis van de nieuwe gezagsbeëindigende maatregel is niet langer de toestemming van de ouders vereist voor het beëindigen van het gezag. Het gezag kan dus tegen de wil van de ouder worden beëindigd. Er hoeft dan geen OTS meer aan de gezagsbeëindiging vooraf te gaan. Wat vindt u van deze wijziging?

Volgens de geïnterviewde is het niet logisch dat ouders op basis van de huidige praktijk de gezagsbeëindiging kunnen tegenhouden als ze niet instemmen. Het is daarom goed om hierin een wijziging aan te brengen. Ze benadrukt echter nogmaals dat het nieuwe criterium daarvoor niet goed is.

De geïnterviewde is van mening dat deze wijziging wel in het belang van de minderjarige is. Het zal, gelet op de huidige praktijk, in een beperkt aantal gevallen nodig zijn. Maar wanneer het nodig is, is het wel in het belang van het kind dat het gezag kan worden beëindigd ook al wil de ouder dat niet.

7. In situaties waarin het reeds bij de aanvang van het kinderschermingstraject duidelijk is dat de ouder niet in staat zal zijn de opvoedingsverantwoordelijkheid binnen een voor de minderjarige aanvaardbare termijn op zich te nemen, kan direct de gezagsbeëindigende maatregel worden getroffen. Het gaat daarbij volgens de Memorie van Toelichting bijvoorbeeld om situaties waarin de ouders al jarenlang verslaafd zijn aan harddrugs en er weinig of geen aanwijzingen tot verbetering zijn.

7.1. Wat zijn volgens u de voor- en/of nadelen van deze wijziging van de verderstrekkende maatregel?

Voordeel is volgens de geïnterviewde dat als bijvoorbeeld duidelijk is dat iemand heel lang in de gevangenis zal moeten zitten omdat hij/zij een misdrijf heeft gepleegd, dat het gezag dan meteen kan worden weggehaald. Deze mogelijkheid wordt nu echter ook geboden op basis van de ontzetting in artikel 1:269 BW.

Gelet op de Memorie van Toelichting moet er volgens de geïnterviewde ook een onderscheid worden gemaakt tussen een drugsverslaafde die zijn/haar problemen erkend en zegt daarmee aan de slag te willen dan een drugsverslaafde die hetzelfde leven voortzet en het niet erkend. In dat laatste geval is het terecht om direct het gezag te ontnemen, omdat dan ook weinig of geen aanwijzingen tot verbetering bestaan. Dan is het volgens de geïnterviewde in het belang van de minderjarige om het gezag te beëindigen.

Toch wordt in zo'n situatie niet geprobeerd om de ouder te helpen. Dat wil zeggen dat als de ouder over bijvoorbeeld 1 jaar zich toch bereid verklaard om hulp te aanvaarden en ervoor te zorgen dat de minderjarige bij hem/haar kan blijven, dat deze ouder dan eigenlijk geen kans meer heeft. Volgens de geïnterviewde is het soms wel nodig om de ouder een duwtje te geven. En wanneer dat duwtje is gegeven is het in veel gevallen ook mogelijk om ouder en kind weer bij elkaar te brengen.

Volgens de geïnterviewde is er straks minder ruimte voor maatwerk om te kijken wat in het belang van het kind is, dan in de huidige praktijk het geval is. Dat is volgens de geïnterviewde een nadeel.

7.2. In welk opzicht wordt in deze wijziging het belang van het kind centraal gesteld?

Volgens de geïnterviewde wordt het belang van het kind in de wijziging onvoldoende centraal gesteld, zoals is beoogd met het wetsvoorstel.

Het is volgens de geïnterviewde een gemiste kans dat de pijlen in zekere zin niet meer op de ouder gericht hoeven te worden. De geïnterviewde ziet niet waar het belang van het kind ligt.

Het is zeldzaam dat vanaf het begin duidelijk is dat een ouder het echt niet kan.

De geïnterviewde heeft veel zaken gezien waarbij ouders wel een aantal jaren nodig hadden om het licht te zien, maar waarbij het wel mogelijk was en waardoor ouder en kind weer bij elkaar konden worden gebracht. Dat is volgens de geïnterviewde belangrijk. Voorkomen moet worden dat direct het gezag beëindigd wordt, terwijl het eigenlijk wel mogelijk is om ouder en kind weer bij elkaar te brengen door misschien 3 jaar hulp te bieden. Dat wordt volgens de geïnterviewde te veel weggehaald en dat betekent juist een verzwakking van het belang van het kind.

Uithuisplaatsing

- 8. In een nieuw artikel 1:265a BW wordt opgenomen dat een uithuisplaatsing alleen nog mogelijk is met een machtiging van de kinderrechter. Vrijwillige uithuisplaatsing is dus niet meer mogelijk. Volgens de Memorie van Toelichting wordt hiermee voorkomen dat bij plaatsing van de minderjarige zonder machtiging de ouder bevoegd is de uithuisplaatsing voortijdig af te breken.**

8.1. Vindt u deze wijziging in het belang van het kind noodzakelijk?

De geïnterviewde vindt het goed om dergelijke beslissingen aan de rechter over te laten. Het is volgens de geïnterviewde wel verkeerd dat je in dit stramien komt te vallen, met gezagsbeëindiging in het vooruitzicht. Zelfs ouders die ermee instemmen kunnen tegen beëindiging van het gezag aanlopen.

Het voelt echter onlogisch dat als iedereen het er mee eens is dat er dan toch

een rechter bij betrokken wordt. Maar op het moment dat je het er mee eens bent komt er in de huidige praktijk meestal ook geen zitting. Dus in de praktijk zal deze wijziging volgens de geïnterviewde niet veel verandering met zich meebrengen. In dat geval kan een rechterlijke toetsing altijd positief uitwerken.

Pleegouders

- 9. Met de nieuwe wet wordt beoogd de rechtspositie van pleegouders te Versterken. Ingevolge een nieuw artikel 1:265i BW vindt er altijd een rechterlijke toetsing plaats indien de stichting de verblijfplaats van de minderjarige die ten minste een jaar door een ander als de ouder is opgevoed en verzorgd als behorende tot zijn gezin, wil wijzigen.**

9.1. Wat vindt u van deze wijziging?

Versterking van de rechtspositie van de pleegouders is volgens de geïnterviewde een goede wijziging.

Als pleegouder heb je er zicht op wat de minderjarige nodig heeft. De pleegouders zien hoe de minderjarige onder andere reageert op contact met de ouders.

Als Bureau Jeugdzorg de verblijfplaats van de minderjarige wil wijzigen, is het volgens de geïnterviewde terecht dat de rechter hierover oordeelt.

9.2. Heeft versterking van de rechtspositie van pleegouders volgens u een positief effect in het belang van de minderjarige?

Kennelijk is er in dit soort situaties volgens de geïnterviewde een reden waarom de pleegouders het niet goed vinden voor het kind dat het teruggeplaatst wordt. Het is daarom in het belang van het kind dat de rechtbank er goed naar kijkt als pleegouders gemotiveerd aangeven dat het in het belang van de minderjarige is dat het niet wordt teruggeplaatst bij de ouders.

Conclusie

- 10. Doel van het wetsvoorstel is – meer dan nu word gedaan - het belang van het kind voorop te stellen en daarmee het recht van een kind op een gezonde en evenwichtige ontwikkeling en groei naar zelfstandigheid centraal te stellen. Ziet u dit terug in de wijzigingen?**

Volgens de geïnterviewde wordt door de wijzigingen het belang van het kind niet meer voorop gesteld.

De nadelen zijn volgens de geïnterviewde groter en wegen zelfs zwaarder.

- 11. Dus wat denkt u dat deze wijzigingen voor de positie van de minderjarige zal betekenen?**

De positie van de minderjarige wordt volgens de geïnterviewde slechter, omdat de minderjarige verder van zijn/haar ouder zal komen te staan als er een ondertoezichtstelling is. Volgens de Memorie van Toelichting moet zeker na een periode van twee jaar overwogen worden of het kind nog langer in onzekerheid mag blijven over zijn toekomstige opvoedingssituatie. Volgens de geïnterviewde is deze termijn vaak nog te kort. Wat volgens haar ook slechter wordt, is dat advocaten minder in beeld zullen zijn, waardoor de rechtsbescherming minder wordt. De verzoeken van ouders die nu via de advocaat moeten worden gedaan, kunnen straks zonder advocaat. Daarmee is het belang van de minderjarige volgens de geïnterviewde minder gediend.

- 12. Met de wetswijzigingen wordt beoogd het kind beter te beschermen tegen ouders die er onvoldoende in slagen om het recht op een gezonde en evenwichtige ontwikkeling en groei naar zelfstandigheid van hun kind te**

realiseren. Denkt u deze betere bescherming, op basis van de wijzigingen, wordt bereikt?

De geïnterviewde denkt dat de minderjarige door de wijzigingen niet beter beschermd zal worden. De geïnterviewde denkt juist dat aan de ouders minder hulp zal worden verleend en dat ze minder de kans wordt geboden om het goede te doen en het goede aangeleerd te krijgen waardoor dat juist de verkeerde bescherming biedt. Dat zal leiden tot bescherming van het weghouden bij de ouders waardoor zij niet de kans krijgen om uiteindelijk weer de opvoedingsverantwoordelijkheid op zich te nemen. Het is volgens de geïnterviewde heel zeldzaam dat vanaf het begin heel duidelijk is dat de ouders het niet kunnen. En volgens de geïnterviewde hebben ouders meestal echt een aantal jaren nodig, maar kan het kind dan wel teruggeplaatst worden. De vraag is of de aanvaardbare termijn niet te kort zal zijn en dus te snel het gezag beëindigd wordt.

13. Wat zullen volgens u (bedoelde en onbedoelde) gevolgen of effecten zijn van de wetsherziening gezien de minderjarige?

Onbedoeld neveneffect is volgens de geïnterviewde waarschijnlijk dat ouders minder hulp aangeboden krijgen waar ze het wel met hulp zouden kunnen doen. Daarnaast komen ouders met het gebrek aan advocaten in een slechtere positie. Ze willen het recht toegankelijker maken door niet steeds een advocaat te hoeven inschakelen, maar onbedoeld neveneffect kan zijn dat de staat ook niet meer de advocaat die wel ingeschakeld wordt zal betalen. Dat raakt volgens de geïnterviewde de rechtsbescherming.

Bijlage H – Interview mevr. mr. M. Heesmans

Interview

Geïnterviewde: mevr. mr. M. Heesmans

Kantoor: Haans Advocaten | familie- en erfrecht

Datum: 24 maart 2014

Algemeen

1. Vindt u een herziening van de kindbeschermingsmaatregelen noodzakelijk?

Volgens mevrouw mr. M. Heesmans bestaan er voor wat betreft de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing op basis van de huidige wetgeving voldoende waarborgen voor de minderjarige en is in die zin een herziening niet noodzakelijk.

Zij is van mening dat er in het huidige systeem wel een aantal dingen veranderd zouden moeten worden, maar dat het onnodig is om de wettekst aan te passen.

2. In hoeverre wordt er volgens u op basis van de huidige wetgeving als eerste voor het kind gekozen?

Volgens mevrouw mr. M. Heesmans is het belang van het kind in het huidige recht wel altijd de eerste overweging bij de rechter. Indien de situatie zo slecht is thuis dat uithuisplaatsing absoluut noodzakelijk is, is mevrouw mr. M. Heesmans het vaak eens met de beslissing van de rechter. In zo'n geval zal de minderjarige mogelijk zeggen dat zijn/haar rechten onvoldoende gewaarborgd zijn, maar vanuit juridisch oogpunt kijkt de rechter volgens mevrouw mr. M. Heesmans altijd vanuit het belang van het kind naar een zaak.

Wanneer je kijkt naar de manier waarop Bureau Jeugdzorg werkt, zet mevrouw mr. M. Heesmans er wel eens vraagtekens bij of te allen tijden vanuit het belang van het kind wordt gewerkt, omdat Bureau Jeugdzorg met betrekking tot het bieden van hulp vaak een bepaalde weg inslaat en daar niet meer van afwijkt.

Daarnaast komt volgens mevrouw mr. M. Heesmans het belang van het kind ook wel voldoende tot uitdrukking in de wetsartikelen met betrekking tot de kindbeschermingsmaatregelen. Zij is van mening dat de wetsartikelen niet anders geformuleerd zouden hoeven worden om het belang van het kind voldoende voorop te stellen. Het is volgens haar de vraag of dit in de praktijk verschil zou maken.

3. Zowel in literatuur als in jurisprudentie is meermalen gewezen op de problematiek rondom de keuze OTS of ontheffing bij langdurige uithuisplaatsingen (en dan met name pleeggezinplaatsingen). Hoe denkt u hierover?

Volgens mevrouw mr. M. Heesmans sluiten de ondertoezichtstelling en de ontheffing uit het gezag in de huidige praktijk niet goed op elkaar aan. Als minderjarigen langdurig uit huis zijn geplaatst, moet het heel ver gaan wil uiteindelijk het gezag beëindigd worden. Dat gebeurt volgens mevrouw mr. M. Heesmans bijna nooit.

Mevrouw mr. M. Heesmans bevestigt dat ouders heel vaak heel veel kansen krijgen om zichzelf te bewijzen, voordat tot gezagsbeëindiging wordt overgegaan. Dat wordt volgens haar met name gedaan door Bureau Jeugdzorg, omdat Bureau Jeugdzorg veel vanuit de ouders werkt en de ouders betreft. Dat moet volgens mevrouw mr. M. Heesmans ook, omdat dat in beginsel natuurlijk de hoofdverzorgers van de minderjarige zijn.

Maar Bureau Jeugdzorg slaat meestal een weg in en blijft dan star die weg volgen en ziet eigenlijk geen mogelijkheid om daarvan af te wijken. Dat kan volgens mevrouw

mr. M. Heesmans in sommige situaties betekenen dat als Bureau Jeugdzorg erop gericht is om de minderjarige terug te plaatsen bij de ouders, dat ze zich daar op vastbijten. Wanneer je met een minderjarige praat over andere mogelijkheden die beter bij de minderjarige passen, heeft Bureau Jeugdzorg daar vrij weinig oren naar. Mevrouw mr. M. Heesmans is van mening dat dit niet altijd in het belang van het kind is.

Ondertoezichtstelling

- 4. Om te voorkomen dat de OTS steeds wordt verlengd, wordt in het nieuwe artikel van de OTS de grond opgenomen dat ‘de verwachting gerechtvaardigd is dat de ouders of de ouder die het gezag uitoefenen binnen een gelet op de persoon en de ontwikkeling van de minderjarige aanvaardbaar te achten termijn, de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding in staat zijn te dragen’. Wat vindt u van dit criterium wanneer het gaat om de keuze tussen verlenging van de OTS of het overgaan tot een verderstrekkende maatregel?**

Mevrouw mr. M. Heesmans vindt een gezagsbeëindiging erg ver gaan, maar ondertoezichtstellingen worden volgens haar wel vaak verlengd. Dat heeft dan vaak met Bureau Jeugdzorg te maken, omdat er te weinig tijd is. Mevrouw mr. M. Heesmans vindt het dan heel ver gaan om na een aantal verlengingen het gezag te beëindigen, omdat er vaak ook sprake is van problemen bij Bureau Jeugdzorg in plaats van alleen problemen bij de ouders.

Mevrouw mr. M. Heesmans denkt dat ouders er vaak weinig over te zeggen hebben. Zij vindt het daarom te ver gaan als na een bepaalde termijn (aanvaardbare termijn), die nog onbekend is, het gezag al vrij snel beëindigd kan worden.

Mevrouw mr. M. Heesmans benadrukt dat er ook wel situaties zijn waarbij eerder ingegrepen zou mogen worden, maar dat zijn volgens haar uitzonderlijke gevallen. Zij is van mening dat het gezag er meestal niet aan in de weg staat dat de juiste hulp wordt geboden.

Mevrouw mr. M. Heesmans vindt dat de huidige wetgeving in dat opzicht niet te kort komt. Het is daarom onnodig om de wettekst te veranderen, omdat het meer zit in de praktijk die het niet kan waarmaken.

De nieuwe grond kan er volgens mevrouw mr. M. Heesmans wel voor zorgen dat er meer druk komt op de ouders, omdat de gezagsbeëindiging steeds dichterbij lijkt te komen. Er wordt daarmee meer verantwoordelijkheid bij de ouders gelegd, omdat de kans groot is dat ze het gezag kwijtraken wanneer ze niet binnen die aanvaardbare termijn alles op alles zetten om hulp aan te grijpen en daaraan te werken.

Het stellen van een aanvaardbare termijn zou volgens mevrouw mr. M. Heesmans een juiste oplossing kunnen zijn als binnen een redelijk korte termijn ook duidelijk is waar iedereen aan toe is. Volgens mevrouw mr. M. Heesmans zit daar echter een probleem bij Bureau Jeugdzorg en is dit niet te realiseren. Daar is heel veel hulpverlening voor nodig dat er volgens mevrouw mr. M. Heesmans niet is.

4.1. Vindt u dat met deze nieuwe grond de OTS en de gezagsbeëindigende maatregel beter op elkaar aansluiten?

Mevrouw mr. M. Heesmans vraagt zich af of met deze wijziging minder eindeloze ondertoezichtstellingen komen. Zij denkt dat er vooral andere veranderingen doorgevoerd zouden moeten worden om de praktijk te verbeteren, in plaats van verandering van de wettekst. Het heeft pas zin als er betere en adequate hulp is, die volgens mevrouw mr. M. Heesmans in de huidige praktijk vaak niet aangeboden wordt. De maatregelen lijken volgens haar nu wel beter op elkaar aan te sluiten.

4.2. Vindt u dat met deze wijziging het belang van het kind meer centraal komt te staan?

Mevrouw mr. M. Heesmans ziet in de wijziging het belang van het kind niet (voldoende) naar voren komen, behoudens de extreme gevallen waarin ouders echt moedwillig niet meewerken. In dat laatste geval biedt de nieuwe grond volgens haar wel een oplossing. Mevrouw mr. M. Heesmans is van mening dat ouders vaak het beste voor hebben voor hun kinderen, maar dat ze niet kunnen bevatten wat goed is voor het kind. De vraag is of een gezagsbeëindiging dat beter maakt. Uitgaande van de situatie dat het kind onder toezicht is gesteld en uit huis is geplaatst, vraagt mevrouw mr. M. Heesmans zich af wat het gevolg nog is van een gezagsbeëindiging.

4.3. En welke veranderingen denkt u dat deze nieuwe grond in de praktijk met zich meebrengt?

Volgens mevrouw mr. M. Heesmans zal de rechtbank ook terughoudend zijn en zal niet zomaar eerder het gezag beëindigd worden.

Als advocaat zal je volgens mevrouw mr. M. Heesmans verweer moeten voeren vanuit de aanvaardbare termijn. Als je op een rij zet wat Bureau Jeugdzorg heeft gedaan en dat is overduidelijk onvoldoende, dan is het onmogelijk om binnen die aanvaardbare termijn alles op de rit te zetten. Het is voor een advocaat van belang daar bovenop te zitten.

Als advocaat zal je je moeten richten op de aanvaardbare termijn en uitdrukkelijk aan Bureau Jeugdzorg vragen te onderbouwen wanneer die aanvaardbare termijn verstreken is.

Mevrouw mr. M. Heesmans zet grote vraagtekens bij de wijziging. Voor haar is het niet duidelijk wat de bedoeling is van de wijziging en of het doel dat beoogd wordt hiermee bereikt zal worden. Het is onduidelijk wat de aanvaardbare termijn is. Stel die termijn is 1,5 jaar dan is dat volgens mevrouw mr. M. Heesmans een erg korte termijn. De vraag is dan wat er in dat geval moet gebeuren indien het gezag wordt beëindigd en of het in de praktijk uitvoerbaar is. Of de ouders gezag hebben over een kind dat uit huis geplaatst is, levert volgens mevrouw mr. M. Heesmans geen grote problemen op.

In sommige gevallen zou het volgens mevrouw mr. M. Heesmans wel beter zijn geweest als de minderjarige eerder in een pleeggezin was geplaatst waar hij/zij blijft. Het is volgens mevrouw mr. M. Heesmans in die zin goed om binnen een aanvaardbare termijn intensief met ouders en kinderen onderzoek te doen om na te gaan of er potentie inzit. Als dan blijkt dat dit niet zo is, dan zou het volgens mevrouw mr. M. Heesmans goed zijn om te bekijken of de overstap naar gezagsbeëindiging moet worden gemaakt.

- 5. Op basis van het wetsvoorstel moet straks een afweging worden gemaakt of de ouders binnen een aanvaardbare termijn de zorg voor het kind weer zelfstandig op zich kunnen nemen. De Memorie van Toelichting zegt daarover dat in situaties dat een kind voor langere tijd uit huis is geplaatst, onderbouwd dient te worden dat en waarom een gezagsbeëindigende maatregel (nog) niet aangewezen is.**

Zou u een dossier dat ziet op een verlenging hierdoor mogelijk anders aanpakken en zal het misschien meer tijd in beslag nemen vanwege de motivering?

Wanneer gemotiveerd moet worden of een gezagsbeëindiging (nog) niet aangewezen is, is het volgens mevrouw mr. M. Heesmans de vraag of dat in het belang van het kind is. De advocaat ziet het procesdossier waarin vele indicatiebesluiten zitten die allemaal vrijwel hetzelfde zijn. Er is zoveel geënt op het

verleden, zodat er weinig informatie beschikbaar is over wat er in de tussentijd is gebeurd. Gevolg hiervan is volgens mevrouw mr. M. Heesmans dat er meer een strijd tussen advocaten en Bureau Jeugdzorg ontstaat. Bureau Jeugdzorg zal namelijk veel meer moet motiveren, aangeven en doen om aan te tonen dat de aanvaardbare termijn verstreken is en wat er in die termijn aan hulp is geboden. Daar ligt volgens mevrouw mr. M. Heesmans het begin. Want volgens haar biedt Bureau Jeugdzorg in veel gevallen te weinig hulp en dan is het vrijwel onmogelijk om te beoordelen of de ouders na die aanvaardbare termijn weer in staat zijn de opvoedingsverantwoordelijkheid te dragen. Mevrouw mr. M. Heesmans vraagt zich af of dit een verbetering betekent voor de praktijk.

- 6. Indien het verzoek voor een OTS niet alle minderjarigen betreft over wie de ouders of de ouder het gezag uitoefenen, kan de kinderrechter dit op verzoek van de raad of ambtshalve aanvullen, en deze minderjarigen, eveneens onder toezicht stellen. Wat vindt u van deze wijziging?**

Dit hangt volgens mevrouw mr. M. Heesmans af van de concrete situatie. Wanneer een kind de plank mislaat bijvoorbeeld, dan is het niet van toepassing. Bureau jeugdzorg vraagt het voor één kind, dus het kan dat het met de andere kinderen goed gaat. Dus het zal wel moeilijk te beoordelen worden of het van belang is dat de andere minderjarigen ook onder toezicht worden gesteld. Maar het zal dan volgens haar gaan om hele duidelijke gevallen, waarbij het probleem bij de ouders ligt. Het hangt daarom heel erg af van de reden voor de ondertoezichtstelling. Als ouders het niet gaan begrijpen dus het bij elk kind niet kunnen, dan is het een juiste beslissing om het voor alle kinderen te bepalen.

Gezagsbeëindiging

- 7. De ontheffing en ontzetting van het gezag worden vervangen door één gezagsbeëindigende maatregel.**

De ontzetting is volgens mevrouw mr. M. Heesmans een heftigere maatregel dan de ontheffing. Het feit dat ze zijn samengevoegd is volgens mevrouw mr. M. Heesmans geen groot probleem. Ontheffing wordt nu gezien als de lichtere maatregel van ontzetting. Maar dat kan volgens mevrouw mr. M. Heesmans samengevoegd worden.

- 8. Op basis van de nieuwe gezagsbeëindigende maatregel is niet langer de toestemming van de ouders vereist voor het beëindigen van het gezag. Het gezag kan dus tegen de wil van de ouder worden beëindigd. Er hoeft dan geen OTS meer aan de gezagsbeëindiging vooraf te gaan. Wat vindt u van deze wijziging?**

Volgens mevrouw mr. M. Heesmans gaat het in dit geval om de schrijnende gevallen. Het is in dat geval in het belang van het kind om meteen het gezag te kunnen beëindigen. Dit zal volgens mevrouw mr. M. Heesmans ook niet vaak gebeuren. Als advocaat zou je je moeten verweren dat er een kans nodig is omdat hij/zij in een kliniek gaat bijvoorbeeld.

- 9. In situaties waarin het reeds bij de aanvang van het kinderbeschermingstraject duidelijk is dat de ouder niet in staat zal zijn de opvoedingsverantwoordelijkheid binnen een voor de minderjarige aanvaardbare termijn op zich te nemen, kan direct de gezagsbeëindigende maatregel worden getroffen. Het gaat daarbij volgens de Memorie van Toelichting bijvoorbeeld om situaties waarin de ouders al jarenlang verslaafd zijn aan harddrugs en er weinig of geen aanwijzingen tot verbetering zijn. In welk opzicht wordt in deze wijziging het belang van het kind centraal gesteld?**

In dit soort extreme gevallen is volgens mevrouw mr. M. Heesmans soms in het belang van het kind om direct het gezag te beëindigen. Het kind wil vaak wel het liefst

*bij de ouders blijven, dus dat is voor een advocaat dubbel.
Het moeten dan volgens mevrouw mr. M. Heesmans wel hele duidelijke situaties zijn waarbij de ouders het belang van het kind verre van voorop stellen met grote nadelige gevolgen voor het kind, dan moet het volgens mevrouw mr. M. Heesmans mogelijk zijn om direct het gezag te beëindigen.
Het zal in de praktijk echter niet vaak voorkomen.*

Uithuisplaatsing

- 10. In een nieuw artikel 1:265a BW wordt opgenomen dat een uithuisplaatsing alleen nog mogelijk is met een machtiging van de kinderrechter. Vrijwillige uithuisplaatsing is dus niet meer mogelijk. Volgens de Memorie van Toelichting wordt hiermee voorkomen dat bij plaatsing van de minderjarige zonder machtiging de ouder bevoegd is de uithuisplaatsing voortijdig af te breken.**

Vindt u deze wijziging in het belang van het kind noodzakelijk?

Dit is volgens mevrouw mr. M. Heesmans een goede wijziging vanuit het belang van het kind.

Mevrouw mr. M. Heesmans ziet daarin in de huidige praktijk wel een probleem. Als ouders de consequenties inzien na een uithuisplaatsing, kunnen ze de uithuisplaatsing beëindigen. Met deze wijziging wordt voorkomen dat de ouders de uithuisplaatsing afbreken.

Pleegouders

- 11. Met de wet wordt beoogd de rechtspositie van pleegouders te versterken. Ingevolge een nieuw artikel 1:265i BW vindt er in de toekomst altijd een rechterlijke toetsing plaats indien de stichting de verblijfplaats van de minderjarige die ten minste een jaar door een ander als de ouder is opgevoed en verzorgd als behorende tot zijn gezin, wil wijzigen.**

11.1. Wat vindt u van deze wijziging?

Pleegouders geven het vaak uiteindelijk op volgens mevrouw mr. M. Heesmans. Dit is dan ook een positieve wijziging, omdat er volgens haar soms te weinig aandacht wordt gegeven aan de pleegouders.

Als pleegouders kan je niet veel. Het is goed in de situaties waarbij de pleeggezinplaatsing voor langere duur is. In dat soort situaties is het volgens mevrouw mr. M. Heesmans goed dat er op een gegeven moment duidelijkheid komt.

11.2. Heeft versterking van de rechtspositie van pleegouders volgens u een positief effect in het belang van de minderjarige?

Het is volgens mevrouw mr. M. Heesmans belangrijk om een oordeel te vragen aan de rechter om na te gaan wat in zo'n situatie in het belang van het kind is.

Conclusie

- 12. Doel van het wetsvoorstel is – meer dan nu word gedaan - het belang van het kind voorop te stellen en daarmee het recht van een kind op een gezonde en evenwichtige ontwikkeling en groei naar zelfstandigheid centraal te stellen. Ziet u dit terug in de wijzigingen?**

De vraag is volgens mevrouw mr. M. Heesmans hoe ervoor gezorgd wordt dat er binnen een aanvaardbare termijn, die in veel gevallen volgens haar te kort zullen zijn, genoeg gebeurt om de ouders te helpen. Zij vraagt zich af of door de wijzigingen de positie van de minderjarige zal worden versterkt.

Het is volgens haar wel een mooi streven. Bij pleegouders zal het goed zijn volgens mevrouw mr. M. Heesmans. Een rechterlijke toetsing bij iedere uithuisplaatsing, zal ook in het belang van het kind zijn. De wijzigingen ten aanzien van de

ondertoezichtstelling en gezagsbeëindiging zal mogelijk betekenen dat ouders nog meer aan de slag gaan met de hulp dan dat ze nu doen. Dus dat zal voor het kind ook van belang zijn. Maar in de praktijk is volgens mevrouw mr. M. Heesmans de uitvoering het grootste probleem en niet de wettekst. Dus bijvoorbeeld veel te lange wachttijden voordat er een diagnose is met betrekking tot wat aangepakt moet worden. Volgens mevrouw mr. M. Heesmans is het dan onterecht dat het gezag vervolgens kan worden beëindigd en dat kan ook niet in het belang van het kind zijn.

In de zeer ernstige situaties, waarbij in de huidige praktijk het gezag niet beëindigd kan worden, kunnen de wijzigingen volgens mevrouw mr. M. Heesmans goed zijn. Maar de meeste gevallen zijn de mensen die het goed bedoelen, te weinig capaciteiten hebben maar ook te weinig geholpen worden door Bureau Jeugdzorg. Dan had de wet niet zo zeer veranderd hoeven worden, want dat zal volgens mevrouw mr. M. Heesmans niet veel veranderen.

Bijlage I – Interview mevr. M. Leimena

Interview

Geïnterviewde: mevr. mr. M. Leimena
Functie: advocaat | familierecht
Kantoor: Küppers & CO | Breda
Datum: 2 mei 2014

Algemeen

1. Vindt u een herziening van de kindbeschermingsmaatregelen noodzakelijk?

Mevrouw mr. M. Leimena vindt deze vraag moeilijk te beantwoorden, omdat zij niet veel zaken met betrekking tot ondertoezichtstelling en/of uithuisplaatsing meer in behandeling heeft. Haar ervaring met de maatregel van ondertoezichtstelling is echter wel, dat vanuit Bureau Jeugdzorg bij verlengingen het er op lijkt dat rapporten vaak geknipt en geplakt worden. Er valt niet direct af te leiden welke concrete acties zijn ondernomen en/of doelstellingen worden gehaald. Maar mevrouw mr. M. Leimena merkt wel dat rechters hier steeds alerter op worden en Bureau Jeugdzorg aanspreken wanneer doelstellingen niet zijn gehaald.

2. Er wordt gezegd dat het opvoedingsrecht van de ouders vaak voorop wordt gesteld, omdat ouders bij een OTS soms al te lang het voordeel van de twijfel krijgen, ook als het kind langdurig ernstig wordt bedreigd en toch maar steeds niet wordt overgegaan tot een gezagsbeëindigende maatregel. Hoe denkt u daarover?

Mevrouw mr. M. Leimena is het er in beginsel mee eens dat het opvoedingsrecht voorop dient te worden gesteld. Ouders zijn eerst verantwoordelijk voor hun kinderen. Met inmenging door de overheid dient dan ook terughoudend omgegaan te worden. Anderzijds is er de bescherming van het kind, welke bescherming in bepaalde gevallen zwaarder dient te wegen dan het opvoedingsrecht van ouders. Volgens mevrouw mr. M. Leimena is het mogelijk dat de druk van het eerder kunnen opleggen van een gezagsbeëindigende maatregel preventief voor ouders werkt.

3. Zowel in literatuur als in jurisprudentie is meermalen gewezen op de problematiek rondom de keuze tussen een OTS of ontheffing bij langdurige uithuisplaatsingen (en dan met name pleeggezinplaatsingen). Hoe denkt u hierover?

Volgens mevrouw mr. M. Leimena wordt in de huidige wetgeving geen uitdrukkelijk verband gelegd tussen ondertoezichtstelling en ontheffing. Wanneer de ondertoezichtstelling “geen slagingskansen” meer heeft, staat daar volgens haar geen sanctie op.

Ondertoezichtstelling

4. Om te voorkomen dat de OTS steeds wordt verlengd, wordt in het nieuwe artikel van de OTS de grond opgenomen dat ‘de verwachting gerechtvaardigd is dat de ouders of de ouder die het gezag uitoefenen binnen een gelet op de persoon en de ontwikkeling van de minderjarige aanvaardbaar te achten termijn, de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding in staat zijn te dragen’. Wat vindt u van dit criterium wanneer het gaat om de keuze tussen verlenging van de OTS of het overgaan tot een verderstreckende maatregel?

4.1. Vindt u dat met deze nieuwe grond de OTS en de gezagsbeëindigende maatregel beter op elkaar aansluiten?

Volgens mevrouw mr. M. Leimena kan men door de nieuwe grond meer omkaderen, omdat het concreter wordt. De ondertoezichtstelling en gezagsbeëindigende maatregel sluiten volgens haar beter op elkaar aan door de wijziging.

4.2. Vindt u dat met deze wijziging het belang van het kind meer centraal komt te staan?

Met name de bescherming van het kind staat volgens mevrouw mr. M. Leimena meer centraal. Er kan op deze wijze wellicht meer rechtszekerheid worden geboden.

4.3. En welke veranderingen denkt u dat deze nieuwe grond in de praktijk met zich meebrengt?

Volgens mevrouw mr. M. Leimena zal de praktijk uiteindelijk moeten uitwijzen of het gewenste effect wordt bereikt. Maar zij denkt dat er een preventieve werking vanuit kan gaan. Bij de ondertoezichtstelling dienen direct de kaders uitgezet te worden en dienen er termijnen te worden gesteld. Zowel voor ouders als voor Bureau Jeugdzorg betekent dat wanneer doelen niet worden gehaald er eigenlijk als sanctie ligt dat er een gezagsbeëindigende maatregel kan worden getroffen.

- 5. Op basis van de nieuwe wet dient straks een afweging gemaakt te worden of de ouders binnen een aanvaardbare termijn de zorg voor het kind weer zelfstandig op zich kunnen nemen. De Memorie van Toelichting zegt daarover dat in situaties dat een kind voor langere tijd uit huis is geplaatst, onderbouwd dient te worden dat en waarom een gezagsbeëindigende maatregel (nog) niet aangewezen is.**

Zou u een dossier dat ziet op een verlenging hierdoor mogelijk anders aanpakken en zal het misschien meer tijd in beslag nemen vanwege de motivering?

Volgens mevrouw mr. M. Leimena neemt een dossier in de toekomst niet meer tijd in beslag. Zij verwacht daarnaast niet dat de aanpak van een dossier heel anders zal worden.

Gezagsbeëindiging

- 6. De ontheffing en ontzetting van het gezag worden vervangen door één gezagsbeëindigende maatregel. Wat vindt u van deze wijziging?**

Mevrouw mr. M. Leimena vindt dit een goede wijziging, omdat dit zorgt voor vereenvoudiging. Er hoeft in ieder geval geen keuze meer gemaakt te worden.

Mevrouw mr. M. Leimena heeft onvoldoende ervaring op dit gebied om te beoordelen of deze wijziging veranderingen met zich mee zal brengen.

- 7. In situaties waarin het reeds bij de aanvang van het kinderbeschermingstraject duidelijk is dat de ouder niet in staat zal zijn de opvoedingsverantwoordelijkheid binnen een voor de minderjarige aanvaardbare termijn op zich te nemen, kan direct de gezagsbeëindigende maatregel worden getroffen. Het gaat daarbij volgens de Memorie van Toelichting bijvoorbeeld om situaties waarin de ouders al jarenlang verslaafd zijn aan harddrugs en er weinig of geen aanwijzingen tot verbetering zijn. Wat zijn volgens u de voor- en/of nadelen van deze wijziging van de verderstreckende maatregel?**

Het voordeel van de mogelijkheid om op basis van de nieuwe wetgeving direct het gezag te beëindigen, is volgens mevrouw mr. M. Leimena dat hiermee uitzichtloze trajecten bij Bureau Jeugdzorg worden tegengegaan.

Vanuit de beschermingsgedachte vindt mevrouw mr. M. Leimena dit een positieve verandering. Zij is het eens met de stelling dat er meer vanuit het kind wordt gekeken. Mevrouw mr. M. Leimena is van mening dat het nog steeds zo zal zijn dat er goede argumenten nodig zijn om het gezag te kunnen beëindigen. Het artikel laat best veel vrijheid toe met name als het gaat om het criterium “de ouder misbruik maakt van gezag.” Anders blijft nu wel de waarborg dat hulpinstanties zich er eerst mee bemoeid moeten hebben, wil het gezag beëindigd worden.

Uithuisplaatsing

- 8. In een nieuw artikel 1:265a BW wordt opgenomen dat een uithuisplaatsing alleen nog mogelijk is met een machtiging van de kinderrechter. Vrijwillige uithuisplaatsing is dus niet meer mogelijk. Volgens de Memorie van Toelichting wordt hiermee voorkomen dat bij plaatsing van de minderjarige zonder machtiging de ouder bevoegd is de uithuisplaatsing voortijdig af te breken.**

8.1. Vindt u deze wijziging in het belang van het kind noodzakelijk?

Mevrouw mr. M. Leimena vindt deze wijziging niet per se direct in het belang van het kind noodzakelijk. Een vrijwillige uithuisplaatsing kan volgens haar goed werken. Meestal zijn ouders het er dan ook mee eens. Dus de vraag is of deze wijziging noodzakelijk is.

Pleegouders

- 9. Met de wet wordt beoogd de rechtspositie van pleegouders te versterken. Ingevolge een nieuw artikel 1:265i BW vindt er altijd een rechterlijke toetsing plaats indien de stichting de verblijfplaats van de minderjarige die ten minste een jaar door een ander als de ouder is opgevoed en verzorgd als behorende tot zijn gezin, wil wijzigen.**

Wat vindt u van deze wijziging?

Volgens mevrouw mr. M. Leimena is deze wijziging waarbij de rechtspositie van pleegouders wordt versterkt een positief effect, omdat kinderen belang hebben bij (rechts)zekerheid.

Conclusie

- 10. Doel van het wetsvoorstel is – meer dan nu word gedaan - het belang van het kind voorop te stellen en daarmee het recht van een kind op een gezonde en evenwichtige ontwikkeling en groei naar zelfstandigheid centraal te stellen. Ziet u dit terug in de wijzigingen?**

Mevrouw mr. M. Leimena kan het er wel mee eens zijn dat het belang van het kind meer voorop wordt gesteld. Het wetsvoorstel brengt volgens haar op een kortere termijn (rechts)zekerheid voor kinderen.

- 11. Dus wat denkt u dat deze wijzigingen voor de positie van de minderjarige zal betekenen?**

Mevrouw mr. M. Leimena denkt dat door de wijzigingen de positie van het kind versterkt wordt.

Bijlage J – Samenvatting interviews

	Vlaardingebroek	Scheij	Jansen-Hagedoorn	Anoniem	Heesmans	Leimena
Ondertoezichtstelling	Negatief - Meer gezagsbeëindiging en - te snel te zwaar ingrijpen in het ouderlijk gezag	Positief - geen (grote) veranderingen voor de praktijk - toekomstperspectief eerder duidelijk voor het kind - belang van het kind terug te zien in de wijzigingen	Positief - maatwerk mogelijk - keuze tussen de maatregelen in de toekomst meer werkbaar - versterking van de positie van de minderjarige - belang van de minderjarige meer centraal; meer vanuit het kind redeneren	Negatief - nieuwe gezagsbeëindigende maatregel komt te vroeg in beeld - belang van het kind te weinig terug te zien - in meer gevallen wordt niet gewerkt aan terugplaatsing thuis - er wordt mogelijk wel onduidelijkheid bij het kind weggenomen	Neutraal - wijziging onnodig - preventieve werking; meer druk op ouders - probleem zit in de uitvoering bij Bureau Jeugdzorg - belang van het kind niet (voldoende) centraal	Positief - concreter dus men kan meer omkaderen - maatregelen sluiten beter op elkaar aan - bescherming van de minderjarige staat meer centraal
Gezagsbeëindigende maatregel	Negatief - samenvoeging ontheffing en ontzetting niet goed; onderscheid juist belangrijk - meer gezagsbeëindiging en - niet in het belang van het kind	Positief - samenvoeging ontheffing en ontzetting goed - in de praktijk zal terughoudend worden omgegaan met het (eerder) beëindigen van het gezag - systeem blijft hetzelfde - mogelijkheid om direct het gezag te beëindigen is goed	Positief - samenvoeging ontheffing en ontzetting positieve wijziging - positief dat direct het gezag beëindigd kan worden - veiligheid van kinderen wordt voorop gesteld	Negatief - samenvoeging ontheffing en ontzetting positieve wijziging - wel minder ruimte voor maatwerk - waarschuwing meer gezagsbeëindigingen - belang van de minderjarige staat onvoldoende centraal	Neutraal - samenvoeging ontheffing en ontzetting prima - direct het gezag beëindigen in sommige situaties wenselijk, maar dat is zeer uitzonderlijk - ingrijpende wetswijziging onnodig	Positief - samenvoeging ontheffing en ontzetting positieve wijziging - mogelijkheid van directe gezagsbeëindiging goed; uitzichtloze trajecten bij Bureau Jeugdzorg worden tegengegaan

Uithuisplaatsing	Negatief - wijziging niet noodzakelijk - onnodige jurisdisering - meer advocaatkosten en meer zaken - niet in het belang van het kind	Positief - geen verandering ten opzichte van de huidige praktijk; wordt al als beleid gehanteerd - goed om het in de wet op te nemen	Positief - geen (grote) verandering ten opzichte van de huidige praktijk; wordt al als beleid gehanteerd - in het belang van het kind logisch om het in wetgeving op te nemen	Positief - goede wijziging - geen (grote) verandering voor de praktijk	Positief - goede wijziging - in het belang van het kind	Neutraal - wijziging niet per se noodzakelijk - vrijwillige uithuisplaatsing kan goed werken
Pleegouders	Positief - zomaar terugplaatsen moet niet kunnen	Positief - geen (grote) verandering ten opzichte van de huidige praktijk - in het belang van het kind om het in de wet op te nemen, gezien vanuit de hechtingsoptiek	Positief - rechterlijke toetsing goed, omdat dan altijd wordt gekeken naar wat in het belang van het kind is	Positief - positieve wijziging - goed dat een rechter ernaar kijkt	Positief - positieve wijziging - duidelijkheid voor de minderjarige - oordeel rechter belangrijk	Positief - positieve wijziging - kinderen hebben belang bij (rechts)zekerheid

Conclusie	Negatief - doel wijzigingen wordt waarschijnlijk niet bereikt - wijzigingen te ingrijpend en onnodig	Positief - wijzigingen zijn een codificatie van hoe in de huidige praktijk gewerkt wordt - het belang van het kind is terug te zien in de wijzigingen - de wijzigingen zorgen ervoor dat rechters er meer op gefocust worden om bewuster in de beslissingen rekening te houden met het belang van het kind - de wijzigingen vragen een duidelijkere motivering	Positief - belang van het kind meer centraal - meer vanuit het kind redeneren - positie van de minderjarige wordt verbeterd, gezien vanuit de hechtings- en ontwikkelingsoptiek	Negatief - belang van het kind komt niet meer voorop te staan - nadelen wegen zwaarder - positie van de minderjarige wordt mogelijk verslechterd - minderjarige niet beter beschermd	Neutraal - het is een mooi streven - versterking rechtspositie pleegouders - positief - rechterlijke toetsing bij uithuisplaatsing ook in het belang van het kind - in de praktijk zit echter het grootste probleem bij de uitvoering door Bureau Jeugdzorg	Positief - belang van het kind meer voorop - wijzigingen brengen op kortere termijn - (rechts)zekerheid voor kinderen - positie van de minderjarige wordt versterkt
-----------	---	---	---	---	---	--